

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De civitate dei

Augustinus, Aurelius

[Freiburg im Breisgau], 1494

[Liber XI]

[urn:nbn:de:bsz:31-313420](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313420)

sacerdotio. et sacrificijs significauerunt. et elo-
quijs quibusdam maiestis plerisque mysticis pdixe-
runt. Pns aut in carne ipse mediator. et bti eius
apli in testamti noui gram reuelates apri in
dicarunt. q aliquato occultis supiorib sunt si-
gnificata rpb. p etati generi hūani distribu-
tōe. sic eā deo sapiēti placuit ordiare. mirabili
um opeꝝ diuioꝝ. quoz supi pauca iā posui cō-
testantib signis. nō em tmmō apparuerūt visio-
nes ageice. et celestiu mistroz sola xba sonue-
rūt. verū etiā hoib dei xbo simplicis pietatis
agētib. spūs imūdi de hoim corpib ac sensu-
bus pulli sūt. vitia corpis lāguozesq sanari. fe-
ra aī alia terraz et aquaz. volatilia celi. ligna.
elemēta. sidera. diuina iussa fecerūt. iferna ces-
serūt. mortui reuixerūt. excepti ipi saluatoris
pprijs singularibusq miracul. maxie natiui-
tatis et resurrectōis. in qru vno matēne xgi-
nitatis tantūmō sacm. in altero aut etiā eoz
q in fine resurrecturi sūt demōstrauit exēpluz
hec via totū hoies mūdāt. et immortalitati mor-
talē ex oib qbus pstat pib ppar. Et em non
alia purgatio ei pti qreret. quā vocat intelle-
ctualē porphyrī. alia ei quā vocat spiritalē
alia q ipi corpi ppter ea totū suscepit veracissi-
mus potētissimulq mundator. atq saluator.
Pret hāc viā q pti cū hec futura pñiciant.
ptim cū facta nūciant. nūq generi de fuit hūa-
no. nemo liberatus est. nemo liberatur. ne-
mo liberabitur. Quod autem porphyrī vni-
uersalem viā aie liberande nondū in suā noti-
ciā historiali cognitōe dicē eē platā. qd hac hi-
storia vel illustrī iueniri pōt. q vniuersū orbē
tāto apice auctoritat. obtinuit. vñ fidelius in q
ita narrant pterita vt futura etiā pdicant. qz
multa videm iplēta. ex qb ea q restāt sine du-
bio speram implēda. Nō em pōt porphyrīus
vel qcuq platonici. etiā in hac viā qsi terrena-
rū rez. et ad istā vitā mortalē pñētū. diuatio-
nez pdictionēq ptenere. qd merito i alijs va-
ticinātōib. et qru liber modoz vñ artū diuina-
tōib faciūt. Regāt em h vel magnoz fuisse
hoiuz. vel magni eē pēdēda. Et recte Māiseri-
orū sūt pñēsiōe cāz. sicut arte medicie qbus-
dā ascedētib signis pluriā vcture valitudini
puidēt. vel imūdi demōes sua disposita vñ fa-
cta pñūciāt. et in qruuis mētib atq cupiditati-
bus in qz pgrua factis dicta vñ dicit. facta com-
pēlant. vt sibi ius qdāmō vēdicēt i materia in-
firma fragilitat hūane. Nō talia scī hoies in
ista vñ aiaz liberandaz via gradiētes. tanq
māq pphare curant. quis et ista eos si fugerit
et ab eis sepe pdicta sunt. ad eoz fidē faciēdaz
q mortaliū sensib nō poterāt inuimari. nec ad

experimentū celeri facilitate pducī. Et alia erūt
vere magna atq diuina. q qntū dabat. cogni-
ta dei volūrate futura nūciabāt. Xpus qpe in
carne ventur. et q in illo tā clara pfecta sūt. at-
q in ei noīe iplēta. pñia hoim et ad deū puer-
sio volūtati. remissio pcrōz. gra iusticie. fides
pioꝝ. et p vniuersū orbē in verā diuitate multi-
tudo credētū. culture simulacroꝝ. demonūq
sbuersio. et a tēptatōib exercitatio. pficiētuz
purgatio. et liberatio ab oi malo. iudicij dies.
resurrectio mortuoz. angeloz societas. ipio-
rū eterna dānatio. regnūq eternū glōsissime
ciuitatis dei p̄spectu ei immortalis pfructus. in
hui vie sc̄pturis pdicta atq pmissa sunt. qru
tā multa iplēta p̄spicim. vt recta pietate futu-
ra esse cetera p̄sadam. hui vie rectitudinez
vñq ad deū vidēdū. eiꝝ in eternū coherēdū
in sanctuarij sc̄pturaz eē locatā. q pdicat atq
q asserit veritate qcuq si credūt. et ob nec
itelligūt. opugre p̄t. si expugre si p̄t. Quā
pp̄ in decē libris ist. et si min. q nonnulloz de
nob expectabat intētio. tñ qru dā studio qru
ver. de. et dñs adiuuare dignat. ē satisfecim.
refutādo p̄tradictōes impioꝝ q pdictōi sc̄e ci-
uitatis. de q disputare institūim. deos suos p̄-
ferūt. Quoz decē libroz qnq supioꝝ adū-
sus eos p̄scripti sūt. q ppter bona vite hui. de
os colēdos putāt. qnq aut posteriores aduer-
sus eos q cultū deoz. pp̄ vitā q post mortē fu-
tura est seruādā existimāt. Deinceps itaq ve-
lut in p̄mo libro polliciti sum. de duaz ciuita-
tū q̄s in h sc̄lo pplexas dixim. iuicēq p̄mixtas
exortu et p̄cursu et debite finib. qd dīcēdū arbi-
troz q̄tū diuinit. adiuuabor expe diam.

Explicitus est liber decimus.

Incipiunt capitula libri XI.

- i De ea pte opis q duaz citatū. i. celest. ac
frene initia et fines icipiūt dem̄ari.
- ii De agnoscēdo deo. ad cui noticiāz ne-
mo hoim puenit. nisi p mediatorē dī
et hoim. hoim i e sum xpm.
- iii De auctoritate canonicē scripture. diui-
no spiritu condite.
- iiii De cōditōe mūdi. q nec in p̄p̄alis sit. nec
nouo dei ordinata p̄silio. q̄si postea
voluerit qd antea noluerit.
- v Tā nō esse cogitādū de ifinitis tpm spa-
cijs aī mūdū q̄ nec d̄ ifinit. locozum.
- vi Creationis mūdi tpm vñū esse p̄ncipi-
um. nec aliud alio p̄ueniri.
- vii De qualitate p̄moz dieꝝ. qz anteq sol
fieret vesperam et mane traduntur
habuisse.
- viii Que q̄lūue intelligēda sit dei reqes q̄p.

- ix opa sex diez redeunt in septimo.
- x De angelorum cōditione quid fm diuina testimonia sentiendum sit.
- xi De simplici et incommutabili trinitate patris et filij et spūs sancti vni^o dei cui nō est aliud qualitas aliud substantia.
- xii An ei^o bñtūdis quā scri angeli ab initio sui sp̄ habuerūt etiā illos spūs q̄i vīta te n̄ steterūt p̄ncipes fuisse credēdū sit.
- xiii De cōparōe bñtūdis iustoz necdū tenentū p̄missōis diuīe p̄mīū: et p̄mō rū in paradiso hōim ante peccatum.
- xiiii An ita vni^o felicitatē oēs āgeli sint creati vt neq; lapsuros se possent nosse q̄ elapsi sūt et p^o ruinā laberū p̄seuerātie sue p̄sciam acceperint qui steterunt.
- xv Quō genere locutionis dictū sit d̄ diabolo: q̄ in veritate nō steterit: quia veritas non est in eo.
- xvi Quid sentiendū sit de deo quod scriptū est: ab initio diabol^o peccat.
- xvii De gradibus et differentijs creaturaz q̄ alit pendet vtilitatis vsus: alit ordo rationis.
- xviii Elitū malicie nō naturā eē s̄ p̄tra naturā cui ad peccandum non conditor causa est sed volūtas.
- xix De pulchritudine vniūstatis q̄ p̄ordinatiōe dei etiā ex p̄trarioz sit oppositiōne lucentior.
- xx Quid sentiendū videat: diuī sit deus inter lucem et tenebras.
- xxi De eo q̄ post discretōz lucē atq; tenebrarū dictū ē: et vidit de^o lucē q̄ bona est.
- xxii De et̄na et cōmutabili scia dei ac volūtate: q̄ sp̄ illi vniuersa q̄ fecit sic placuerunt faciēda quemadmodū facta.
- xxiii De his q̄bus in vniuersitate rerum a bono creatore bene p̄ditarūz quedā displicent: et putāt nullā malā eē naturaz.
- xxiiii De errore in q̄ origēis doctria inculpat.
- xxv De trinitate diuina: q̄ p̄ oīa opa sua significatiōis sue sp̄as sit iudicia.
- xxvi De triptita totū^o p̄bie disciplina.
- xxvii De imagine sūme trinitatis: q̄ fm q̄ndaz modū i natura ē necdū bñficati hōis.
- xxviii De essentia et scia: et vtriusq; amore.
- xxix An etiā ip̄m amorē q̄ te eē et scire diligim^o diligere debcamus: q̄ magis diuīe trinitatis imaginī p̄pinquamus.
- xxx De scōz angeloz scia: q̄ trinitatē in ip̄a ei^o deitate nouerūt: q̄ opm cās p̄m op̄ate arte q̄ i ip̄is opib^o artific^o ituef.
- xxxi De senarij numeri p̄fectiōe: q̄ partiū sua

- rum quantitate completur.
- xxx De die septimo in quo plenitudo et requies commendatur.
- xxxii De opinione eoz qui angeloz creationē anteriōrē voluit esse q̄ mundi.
- xxxiii De duab^o angeloz societati^o diuersis atq; disparibus: que non incōgrue intelligunt lucis et tenebrarū noībus nū.
- xxxiiii De eo q̄ quidā putāt in cōditione firmamētū aquarū discretarū nomine āgelos signatos: et q̄ quidā aq̄s existimant non creatas.

Incipit liber vñdecimus

Capitulum I.

Incipit dī dicim^o cui^o ea scriptura testis est: q̄ nō fortuitis motib^o aiorū: s̄ plane sūme dispositōe p̄uidētie sup oēs oīm gentiū l̄fas oīa sibi genera ingēioz hūanoz diuīa excellēs auctoritate subiecit. Ibi q̄ppe scriptū est. Glōsa dicta sunt de te ciuitas dei. Et in alio psalmo legim^o Adagn^o dñs et laudabilis nimis: i ciuitate dei n̄i in mōte scō et^o: dilatās exultatōes vniūse terre. Et paulo post i eodē psalmo: Sic audiuim^o: ita et vidim^o: i citate dñi x̄rutū i ciuitate dei n̄i: de^o fundauit eā in eternū. Itē i alio flumīs impet^o lenificat ciuitatē dei: sc̄ificauit tabernaculū suū altissim^o: de^o i medio ei^o nō es mouebit. Ibis atq; h̄mōi testimonijs q̄ omnia cōmemorare nimis lōgū ē. didicim^o eē q̄ndā ciuitatē dei: cui^o ciues eē p̄cupiscim^o illo amore quē nob̄ illi^o p̄dator: inspirauit. Ihuic p̄datori sc̄itē ciuitatis ciues terrene ciuitatis deos suos p̄ferūt: ignorātes eū eē deū deoz: nō deozū falsoz. B̄ est ip̄ioz et supboz: q̄ ei^o incōmutabili oībusq; cōi luce p̄uari: et ob hoc ad q̄ndaz egenā p̄atē f̄ dacti: suas q̄dāmō p̄uatas potētias p̄fectant: hōiesq; diuīos a decepti s̄ b̄dit^o q̄ rūt s̄ deoz p̄ioz atq; scōz q̄ poti^o sc̄ipos vniūsb̄dere q̄ multos sibi potiūsq; deū colere: q̄ pro deo coli delectant. Sed hūc sc̄e ciuitatis inimicis: decē supiorib^o libris q̄tū potuimus dñs et regē n̄fo adiuuātē r̄idim^o Hūc dō q̄d a me tā expectef aḡscēs: meiq; nō imemor debiti: de duaz ciuitatū frene: s̄ et celestis: q̄s i b̄ iterim seculo p̄plexas q̄dāmō dixim^o inuicēq; p̄mixtas: exortu et excursu et debitis finib^o quārum valuerō disputare eius ip̄iusq; dñi et regis n̄i vbiq; op̄iculationē fret^o aggrediar: primūq; dicā quem admodū exordia duaz istaz ciuitatū i āgeloz diuersitate p̄cesserūt. La. II m Agnū est et ad modū raz vniuersā creaturā corpeā et incorpeā p̄sideratā cōpertamq; mutabilē: intēionē mētis excedē at-

Ca. I
c Jul
tates
dt dicimus
re. Expedi
tis decem li
bris in q̄bo
brūs aug^o
inimicis et
uitatis et i
r̄idēs ip̄az
p̄ eos defē
dit tā in se
quētib^o d̄itē
te ciuitate
supna et oc
casiōe hūc
de ciuitate
terrena ita
q̄ in p̄m:
quorū libris
aḡt de eaz
ciuitatū ex
ortu. i alijs
q̄tuor d̄ ca
rū ciuitatū
p̄gressū. et i
religōe de si
nib^o vbi
citatis vni
uicq;. In b̄
igit libris. i
aḡt de ex
ortu p̄dicta
rū duaz ci
uitatū i an
gelis boīs
et angel^o ma
lis.

*Deo q̄m
tāz d̄itē
h̄o d̄o d̄o*

mūdy *visibily* *inuisibily*
lacant *dey* *inuisit*

q̄ ad incommutabilem dei substantiam puenire. et illic discere ex ip̄o: q̄d cūctā naturā q̄ nō ē q̄d ip̄ se: nō fecit nisi ip̄e. Sic em̄ de⁹ cū hoīe nō p̄ aliā quā creaturā loquit̄ corp̄alē: corp̄alib⁹ istrep̄ aurib⁹: vt̄ inter sonātē ⁊ audientē aera spacia ⁊ berent. neq; p̄ eiusmōdi sp̄ialē q̄ corp̄m sititudinib⁹ figurat̄ sicut in sonis vel q̄ alio tali mō. Nā ⁊ sic velut corp̄is aurib⁹ loquit̄: q; velut p̄ corp⁹ loquit̄ ⁊ velut interposito corp̄aliū locoꝝ iteruallō. Multū em̄ silia sunt talia visa corp̄alib⁹. Sed loquit̄ ip̄a veritate: si q̄s sit idone⁹ ad audiendū mēte nō corp̄e. Ad illud em̄ hoīs ita loquit̄: q̄d i hoīe ceteri q̄b⁹ hō p̄stat ē meli⁹. ⁊ q̄ ip̄ se de⁹ solus ē melior. Lū em̄ hō rectissime itelligat̄: vel si hō nō pōt saltē credat̄ fact⁹ ad imāginē dei: p̄fecto ea sui pte ē pp̄inq̄oz sup̄iori deo q̄ sup̄at inferiores ptes suas q̄s etiā cū peccatibus cōes h̄z. Sz q; ip̄a mēs cui rō ⁊ intelligētia naturalr̄ inest: virtus q̄busdā tenebrosior ⁊ veterib⁹ iualida ē: nō solū ad inherendū fruēdo: vt r̄uetiā ad p̄ferēdū merēdo in commutabile lumē donec de die in diē renouata atq; sanata fiat tāte felicitatis capax: fide p̄mū fuerat ibueda atq; purgāda. In q̄ vt fidētī ābularet ad x̄itatē: ip̄a x̄itas de⁹ dei fili⁹ hoīe assūpto: nō deo p̄sumpto: eandē p̄stituit atq; sūdauit fidē: vt ad deū hoīs iter eēt hoī p̄hoīem deū. Hic ē em̄ mediator dei ⁊ hoīm: hō x̄ps iēsus. X̄ps p̄ id q̄d ē mediator: ē hō ⁊ via pueniēdi ad deū. Per h̄ em̄ mediator: p̄ q̄d ⁊ hō: p̄ h̄ ⁊ via. Quia si inr̄ eū q̄ tēdit ⁊ illud q̄ tēdit via media ē: spes ē pueniēdi. Si aut̄ desit aut̄ ignoret̄ q̄ eūdū sit: q̄d p̄dest nosse q̄ eūdū sit: Sola ē aut̄ aduersus oēs errores via munīssima: vt idē ip̄se sit deus ⁊ homo: quatur deus: qua itur homo. Lap̄m. III.

Itē p̄ p̄phas: deinde p̄scip̄m: postea p̄ ap̄los q̄rū satis eē iudicauit locur⁹: etiā scripturā p̄didit q̄ canonica noīat̄ em̄inētissime auctoritatē: cui fidē habem⁹ de his reb⁹ q̄s ignorare nō expedit: nec p̄ nos ip̄os nosse idoneū ē. Nā si ip̄a scri p̄sit testib⁹ nobis: q̄ remota nō sunt a sensib⁹ nr̄is: siue interiorib⁹ siue etiā exteriorib⁹: vñ ⁊ p̄ntia nūcupāt̄: q̄ ita ea dicim⁹ eē p̄ sensib⁹: sic p̄ ocul̄ q̄ p̄sto sūt ocul̄: p̄fecto ea q̄ remota sūt a sensib⁹ nr̄is: qm̄ n̄o testimōio scire nō possum⁹: de his alios testes requirim⁹: eisq; credim⁹: a q̄rū sensib⁹ remota esse vel fuisse nō credim⁹. Sic q̄ de visibilib⁹ q̄ nō vidim⁹ eis credim⁹ q̄ viderūt atq; ita de ceteris: q̄ ad suū quēq; sensū corp̄is p̄tinēt: ita de his q̄ aīo ac mēte sentiunt̄: q; ⁊ ip̄e rectissime d̄: sensus: vñ ⁊ sn̄ia vocabulū accepit. h̄ ē de inuisibilibus: q; a nr̄o sensu interiorē remota sūt: his nos optet credere: q̄ h̄ in illo in corp̄o lumē disposi-

h̄ *2*

ta didicest. vt manētia p̄uenf̄. La. III.
Inuisibilib⁹ oīm maxim⁹ ē mūd⁹: inuisibilib⁹ um oīm maxim⁹ ē de⁹. Sz mūdū eē cōspicim⁹: deū eē credim⁹. Qd̄ aut̄ de⁹ mūdū fecerit: nulli pot̄ credim⁹ q̄ ip̄i deo: vbi eū audiui⁹? Nusq; interi meli⁹ q̄s i scripturis sc̄is: vbi dixit p̄pha ei⁹. In p̄ncipio fec̄ de⁹ ce: lū ⁊ terrā. Nunq̄d nā ibi fuit iste p̄pha: qm̄ fec̄ de⁹ celū ⁊ terrā: h̄ō. Sz ibi fuit sapia dei p̄ quā facta sūt oīa: q̄ in aīas etiā sc̄as se trāssert. et amicos dei ⁊ p̄phas p̄stituit eisq; opa sua sine strepitu int̄ enarrat. Loquunt̄ eis q̄s āgeli d̄i q̄ sp̄ vidēt faciē p̄ris: volūtateq; ei⁹ q̄bus optet ānūciāt̄. Ex his vn⁹ erat iste p̄pha: q̄ dixit et scripsit. In p̄ncipio fec̄ de⁹ celū ⁊ terrā. Quirā idone⁹ testis ē: p̄ quē deo credēdū sit: vt eodē sp̄i d̄i q̄ h̄ sibi reuelata cognouit. etiā ip̄as fidē nr̄am futurā tāto ān̄ p̄dixerit. Sed qd̄ placuit deo eterno tunc facere celū ⁊ terrā: q̄ antea si fecisset: Qui h̄ dicūt: si mūdū fuisse et̄nū sine vllō initio: ⁊ iō nec a deo factū videri volūt: n̄ mis auersi sūt a veritate: ⁊ letali morbo ip̄ietatis ifaniūt. Except̄ em̄ p̄phetis vocabus mūdus ip̄e ordinatissima sua mutabilitate et mobilitate: ⁊ visibilib⁹ oīm pulcherrima specie: q̄dā mō tacit⁹: ⁊ factū se eē: ⁊ a nisi h̄ deo ineffabil̄ atq; inuisibil̄ r̄ magno: ⁊ ineffabil̄ ac inuisibil̄ pulchro fieri se potuisset. p̄clamat. Qui āt a deo q̄dē fatent̄ factū: nō tñ eū volūt ip̄is habere p̄ sue creatōis initū: vt mō q̄dā velut vix itelligibili sp̄ sit fact⁹: dicūt q̄dē aliqd̄ vñ sibi deum vident̄ velut a fortuita temeritate desēdere: ne subito illi venisse credat̄ in mēte q̄d nūq; ān̄ venisset facere mūdū: ⁊ accidisse illi volūtate nouā cū i nullo sit oīno mutabil̄. Sz nō video quō eis possit i ceteri reb⁹ rō ista subsistere maxieq; in aīa quā si deo coet̄nā eē p̄cederit vñ illi acciderit noua miseria q̄ nūq; antea p̄ eternuz nullo mō poterūt explicare. Si em̄ alternasse sp̄ ei⁹ miseriā ⁊ b̄ritudinē dixerint nec eē dicāt etiā sp̄ alternaturā: vñ illa eos sequet̄ absurditas vt etiā cū br̄ā d̄: in h̄ vtiq; nō sit br̄ā: si futurā suā miseriā ⁊ turpitudinē p̄uidet. Si aut̄ nō p̄uidet: nec se turpē ac miserā fore: h̄ br̄ā sp̄ extimat̄: falsa opinione sit br̄ā: q̄ dici stultū n̄bil pōt. Si aut̄ sp̄ q̄dē p̄ secula retro ifinita cū b̄ritudine alternasse aīe miseriā putāt: h̄ nūciā de cetero cū fuerit liberata ad miseriā nō esse rediturā: n̄bil oīn⁹ p̄uincit̄ nūq; eā fuisse de br̄ām: h̄ deinceps incipe eē noua q̄dā nec fallaci b̄ritudine: ac per hoc fatebuntur accidere illi aliqd̄ noui: ⁊ hoc magnū atq; p̄clat̄ um: quod nūq; retro per eternitatem accidisset. Lū nouitatis cām si deū negabūt in eterno habuisse cōsi-

La. III.
inuisibilib⁹
um oīm maxim⁹
ē de⁹.
Sz mūdū eē cō
spicim⁹: deū eē
credim⁹.
Qd̄ aut̄ de⁹
mūdū fecerit:
nulli pot̄ credim⁹
q̄ ip̄i deo: vbi
eū audiui⁹?
Nusq; interi meli⁹
q̄s i scripturis
sc̄is: vbi dixit
p̄pha ei⁹. In p̄ncipio
fec̄ de⁹ ce: lū ⁊
terrā. Nunq̄d nā
ibi fuit iste p̄pha:
qm̄ fec̄ de⁹ celū
⁊ terrā: h̄ō. Sz
ibi fuit sapia dei
p̄ quā facta sūt
oīa: q̄ in aīas etiā
sc̄as se trāssert.
et amicos dei ⁊
p̄phas p̄stituit
eisq; opa sua sine
strepitu int̄ enarrat.
Loquunt̄ eis q̄s
āgeli d̄i q̄ sp̄ vidēt
faciē p̄ris: volūtateq;
ei⁹ q̄bus optet
ānūciāt̄. Ex his vn⁹
erat iste p̄pha: q̄
dixit et scripsit.
In p̄ncipio fec̄ de⁹
celū ⁊ terrā. Quirā
idone⁹ testis ē:
p̄ quē deo credēdū
sit: vt eodē sp̄i
d̄i q̄ h̄ sibi reuelata
cognouit. etiā ip̄as
fidē nr̄am futurā
tāto ān̄ p̄dixerit.
Sed qd̄ placuit
deo eterno tunc
facere celū ⁊ terrā:
q̄ antea si fecisset:
Qui h̄ dicūt: si
mūdū fuisse et̄nū
sine vllō initio:
⁊ iō nec a deo
factū videri volūt:
n̄ mis auersi sūt
a veritate: ⁊ letali
morbo ip̄ietatis
ifaniūt. Except̄
em̄ p̄phetis
vocabus mūdus
ip̄e ordinatissima
sua mutabilitate
et mobilitate:
⁊ visibilib⁹ oīm
pulcherrima specie:
q̄dā mō tacit⁹:
⁊ factū se eē:
⁊ a nisi h̄ deo
ineffabil̄ atq;
inuisibil̄ r̄ magno:
⁊ ineffabil̄ ac
inuisibil̄ pulchro
fieri se potuisset.
p̄clamat. Qui āt
a deo q̄dē fatent̄
factū: nō tñ eū
volūt ip̄is habere
p̄ sue creatōis
initū: vt mō q̄dā
velut vix itelligibili
sp̄ sit fact⁹: dicūt
q̄dē aliqd̄ vñ sibi
deum vident̄ velut
a fortuita temeritate
desēdere: ne subito
illi venisse credat̄
in mēte q̄d nūq;
ān̄ venisset facere
mūdū: ⁊ accidisse
illi volūtate nouā
cū i nullo sit oīno
mutabil̄. Sz nō
video quō eis possit
i ceteri reb⁹ rō ista
subsistere maxieq;
in aīa quā si deo
coet̄nā eē p̄cederit
vñ illi acciderit
noua miseria q̄
nūq; antea p̄
eternuz nullo mō
poterūt explicare.
Si em̄ alternasse
sp̄ ei⁹ miseriā ⁊
b̄ritudinē dixerint
nec eē dicāt etiā
sp̄ alternaturā: vñ
illa eos sequet̄
absurditas vt etiā
cū br̄ā d̄: in h̄ vtiq;
nō sit br̄ā: si
futurā suā miseriā
⁊ turpitudinē
p̄uidet. Si aut̄ nō
p̄uidet: nec se
turpē ac miserā
fore: h̄ br̄ā sp̄
extimat̄: falsa
opinione sit br̄ā:
q̄ dici stultū
n̄bil pōt. Si aut̄
sp̄ q̄dē p̄ secula
retro ifinita cū
b̄ritudine alternasse
aīe miseriā
putāt: h̄ nūciā
de cetero cū fuerit
liberata ad miseriā
nō esse rediturā:
n̄bil oīn⁹ p̄uincit̄
nūq; eā fuisse
de br̄ām: h̄ deinceps
incipe eē noua
q̄dā nec fallaci
b̄ritudine: ac per
hoc fatebuntur
accidere illi aliqd̄
noui: ⁊ hoc magnū
atq; p̄clat̄ um:
quod nūq; retro
per eternitatem
accidisset. Lū
nouitatis cām
si deū negabūt
in eterno habuisse
cōsi-

Alio: simul eū negabūt etiā bñitudis ei⁹ aucto-
rē qđ nefande impietatis ē. Si autē dicēt etiā ip-
sum nouo pñlio excogitasse vt de cetero sit aīa
in eternū btā: quō eū alienū ab ea q̄ illis q̄ dis-
plicet mutabilitate mōstrabūt. Porro si ex tpe
creata: s̄ nullo vltēri⁹ tpe piturā tanq̄ vey hñe
ūtiū: s̄ n̄ hñe finē fatē: t̄ id̄ semel extrā mñtā: si
ab ea sūt liberata: nūq̄ miserā postea futurā: s̄
vñq̄ dubitabūt h̄ fieri: manēte icōmutabilita-
te pñlij dei. Sic q̄ credāt t̄ mūdū ex tpe fieri po-
tuisse: nec tñ id̄ deū in eo faciēdo eternū pñliuz
voluntatēq̄ mutasse. La. V.

Deinde videndū est istū qđ deū p̄ditōrē mū-
di eē p̄sentū: t̄ tñ q̄rūt de mūdi tpe qđ rñdea-
mus: qđ ipi rñdeāt de mūdi loco. Ita em̄ q̄rūt:
cur pot⁹ tūc t̄ nō antea fact⁹ sit: quēadmodum
q̄rūt p̄t: cur h̄ pot⁹ vbi ē t̄ nō alibi. Hā si īfinita
spacia t̄p̄o aīa mūdū cogitāt: in q̄b⁹ eis nō vide-
tur d̄s ab ope cessare potuisse s̄līr cogitēt extra
mūdū īfinita spacia loq̄z in q̄b⁹ si q̄s dicat n̄
potuisse vacare oipotētē: nōne p̄scq̄ns erit: vt
īnumerabiles mūdōs cū epicuro sōniare co-
gaf. ea tñ differētia: q̄ eos ille fortuit⁹ motib⁹
atomoz gigni asserit t̄ resoluit: isti autē ope dei
factos dicturi sunt: si eū p̄interminabilē īmen-
sitatē loq̄z extra mundū circūq̄q̄ patētū va-
care noluerūt: nec eos d̄s mūdōs qđ etiā de isto
sentiūt: vlla cā posse dissolui: Lū his em̄ agim⁹
qđ etiā deū incorpēū t̄ oīm naturaz: q̄ non sunt
qđ ipē creatorē nobiscū sentiūt. Alios autē ni-
mīs indignū ē: ad istā disputatōz religiōis ad-
mittere: maxie q̄ eos qđ multis d̄is sacroz obse-
quiū deferendū putāt. Isti p̄bi ceteros nobili-
tate atq̄ auctoritate vicerūt: nō ob aliud nisi
q̄: lōgo qđē interuallo: verūtū reliq̄s p̄pinq̄o
res sūt veritati. An forte sbam dei quā nec īclu-
dūt: nec determināt: nec distēdūt loco: s̄ de ea
sicut de deo sentire dignū est fatent: incorpēa p̄-
sentia vbiq̄ totā a tātis loq̄z extra mūdū spa-
cijs absentē esse dicturi sunt: t̄ vno tñ atq̄ ī cō-
patōe illi⁹ īfinitatis tā exiguo loco in qđ mūd⁹
ē occupatā. Hō opinor eos ī h̄ vaniloq̄a p̄gres-
suros. Lū igit vñū mūdū ingēti qđē mole cor-
porea: finitū tñ t̄ loco suo determinatū: t̄ op̄ate
deo factū eē dicāt: qđ rñdeāt de īfinitis eē mū-
dū locis: cur in eis ab ope de⁹ cesset: t̄ h̄ sibi rñ-
deāt de īfinitis aīa mūdū t̄p̄ib⁹: cur ī eis ope ab o-
pē cessauerit: Et sic si ē p̄ns vt fortuitū pot⁹ q̄-
rōne diuina de⁹ nō alio s̄ isto in qđ ē loco mūdū cō-
stituerit: cū spacijs loq̄z īfinitis vbiq̄ patētib⁹
nullo excellētiore merito posset h̄ eligi pot⁹ q̄
alibi: q̄uis eadē diuinā rōnez qđ id̄ factū ē nul-
la posset hūana cōphēdere natura: ita nō ē p̄ns
vt deo aliqđ existimem⁹ accidisse fortuitū: qđ il-

lo pot⁹ q̄s āteriore tpe p̄didit mūdū cū eqlit an-
terioza tpa p̄finitū retro spaciū p̄terissent nec
fuisset aliqđ diuina vñ t̄p̄s t̄p̄i eligendo p̄pone: eē.
Et si dicūt ianese eē hoies cogitarōes qđ īfinita
imagināt loca: cū loc⁹ nutr⁹ sit p̄ter mūdū rñde-
tur eis isto mō manū hoies cogitare p̄terita tē-
pora vacatōis di: cū nullū t̄p̄s sit ante mūdū.

Item recte discernūt eternitas La. VI.
t̄ t̄p̄s: qđ t̄p̄s sine aīa mobili mutabilita-
te nō ē in eternitate aut nulla mutatio ē: qđ nō
videat qđ tpa nō fuissent nisi creatura fieret: qđ
aliqđ aliqđ motōe mutaret: cui⁹ motōis t̄ muta-
tōis cū aliud atq̄ aliud qđ s̄līe nō p̄t: cedit at-
q̄ succedit ī breuiorib⁹ vel p̄ductorib⁹ moraz ī-
teruallis t̄p̄s sc̄q̄ret. Lū igit de⁹ ī cui⁹ eterna-
te nulla ē oīno mutatio creator sit t̄p̄m t̄ ordia-
tor: quō dicat post t̄p̄m spacia mūdū creasse nō
video: nisi dicat aīa mūdū iā aliquā fuisse crea-
turā cui⁹ motib⁹ tpa curreret. Porro si līe sacre
maxie q̄s veraces ita dicūt: ī p̄ncipio deū fecisse
celū t̄ trā: vt nihil ātea fecisse itelligat. q̄: h̄ po-
t⁹ ī p̄ncipio fecisse nō dicere: si qđ fecisset aīa ce-
tera cūtra qđ fec. p̄culdubio nō ē mūd⁹ fact⁹ t̄ rē-
pore: s̄ cū tpe. Qđ em̄ sit ī tpe: t̄ p̄ aliqđ sit: t̄ aīa
aliqđ t̄p̄s p̄ id̄ qđ p̄teritū ē: aīa id̄ qđ futurū ē: nul-
lū aut aīa mūdū possit eē p̄teritū: q̄ nulla erat
creata cui⁹ mutabilib⁹ motib⁹ ageret. Lū t̄p̄e
āt fact⁹ ē mūd⁹: si ī ei⁹ p̄ditōe fact⁹ ē mutabilis mo-
tus: sic vidēt se h̄ fe etiā ordo ille p̄moz sex vel
septē diez: ī q̄b⁹ mane t̄ vesp̄a noiant: dōec oīa
q̄ his dieb⁹ de⁹ fec̄ sexto p̄ficiāt die septioz ī ma-
gno mysterio dei vacatio cōmēdet. Qui dies
cuiusmōdi sint: aut p̄difficile nob̄ aut īpossibile ē
cogitare: quātomagis dicere. La. VII.

Item q̄ppe istos notos dies nō hñe ve-
sp̄a nisi de sol occasu: nec mane nisi d̄ sol
erortu. Illoz aut̄ pores tres dies sine sole pa-
ci sūt: qđ q̄rto die fact⁹ referē. Et p̄mit⁹ qđē lux
x̄bo dei facta: atq̄ īf̄ ipam t̄ tenebras de⁹ sep-
asse narrat: t̄ eandē lucē vocasse diē: t̄ tenebras
aut noctē. Sz q̄lis illa sit lux t̄ qđ alternāte moru
q̄lēz vesp̄a t̄ mane fecerit: remotū ē a sensibus
n̄ris: nec ita vt ē itelligi a nob̄ p̄t: qđ tñ sine vlla
hesitatōe credēdū ē: aut em̄ aliqđ lux corpēa ē: si
ue in supiorib⁹ mūdi p̄tib⁹ lōge a p̄spectib⁹ n̄ris
siue vñ sol postmodū accēsus ē: aut luc⁹ noie si-
gnificata ē sc̄tā citas: ī sc̄tis āgel⁹ t̄ spiritib⁹ bt̄l
de qđ dic̄ apls. Que sur sū ē īrlm: m̄ n̄ra efna ī ce-
lis. Aut q̄ppe t̄ alio loco. Dēs em̄ vos filij lucis: t̄ d̄s-
est: t̄ filij dei nō sum⁹ nocti neq̄ tenebray. Sit
tñ t̄ vesp̄a diei hui⁹ t̄ mane aliq̄ten⁹ qm̄ sc̄ia cre-
ature ī cōpatōe sc̄ie creatoris qđāmō vesp̄ascit
Itēq̄ lucēscit: t̄ mane sit: cū t̄ ipa referē ad lau-
dē dilectionēq̄ creatoris: nec ī noctē x̄gī vbi

nō creator a creature dilectōe relinq̄ Deniq̄
sc̄ptura cū illos dies dīnseret ex ordie nūc̄
inposuit vocabulū nocti. Nō em̄ ait alicubi fa
cta ē nox: s̄ facta ē vespa et factū ē m̄e dicōv̄n̄
Ita dies sc̄ds et ceteri. Cognitio q̄ppe create in
seīpa decoloratio: ē. vt ita dicā. q̄ cū i dei sapia
cognoscit velut i arte q̄ facta ē. Ita vespa con
gruenti q̄ nox dici pot̄. q̄ n̄m vt dixi. cū ad lau
dandū et amādū refer̄ creatorē. recurrit i ma
ne. Et h̄ cū sit i cognitōz sui ip̄i. dies vn̄ ē. Lū i
cognitōez firmamētū: qd̄ int̄ aqs̄ inferiores et su
piores celū appellatū ē: sit dies sc̄ds. Lū in co
gnitōz terre ac mar̄ oīm̄q̄ gignētū q̄ radici
bus p̄tinuata sūt tre: dies tern̄. cū i cognitōez
lūariū maior̄ et minor̄ oīm̄q̄ sider̄: dies q̄rtus
Lū i cognitōz oīm̄ q̄ ex aqs̄ aialū naratū atz
volatū: dies q̄nt̄. Lū i cognitōz oīm̄ aialū s̄
renoz: atz ip̄i hoīs: dies sext̄. Cap. VIII.

Sci. 2. c

Tim̄ v̄o i die septimo req̄scit de° ab oib̄
bus opib̄ suis. et sc̄rificat eū: neq̄q̄ ē acci
piēdū pueril̄ tāq̄ de° laborauerit opan
do q̄ dixit: et facta sūt v̄bo itelligibili et semp̄ino
nō sonabili et tpali. Sz req̄es dī req̄ez significat
eoz q̄ req̄scit i deo: sic leticia dom̄ leticia signi
ficat eoz q̄ letant i domo: etiā si nō eos domus
ip̄a s̄ alia res aliq̄ letos faciat. Quātomaḡ si ea
de dom̄ pulchritudie sua faciat letos habitato
reoz nō solū eo eloquēdi mō leta dicat q̄ signi
ficat p̄ id qd̄ p̄riet id qd̄ p̄inet: sic theatra plau
dūt p̄ta mugūt: cū i illhoīes plaudāt. i his bo
ues mugāt: s̄ etiā illo q̄ significat p̄ efficiēte id
qd̄ effici: sic leta epl̄a dī significās eoz leticia q̄
legētes efficit letos. Lōuenētissime itaq̄ cum
deū req̄uisse. p̄phica narrat auctoritas: signi
ficat req̄es eoz q̄ i illo req̄scit: et q̄s ip̄e fec̄ req̄
sc̄cere. hoc etiā hoīb̄ qd̄ loq̄: et p̄p̄ q̄s vtiq̄
p̄sc̄pta ē: p̄mittēte p̄pheta: qd̄ etiā ip̄i p̄ bona
opa q̄ i eis et p̄ eos opaf de° si ad illū pus i ista vi
ta p̄fidē qd̄amō accesserit: i illo habebūt req̄ez
sc̄piternā. Hoc ei et sabbati vacatōe ex p̄cepto
leḡi i veterē dei ip̄lo figuratū ē. v̄n suo loc o dili
gēt̄ arbitroz differendū. La. IX.

n

Enc qm̄ de sc̄tē citat̄ exortu dicere in
stitui: et pus qd̄ ad sc̄tōs āgelos attiet
dicēdū putauī. q̄ hui⁹ citat̄ et maḡ ps̄ ē: et eo be
atio: q̄ nunq̄ pegriata: q̄ h̄c oīūa testimonia
sup̄etāt: q̄tum satis videbitur deo largiēte ex
plicare conabor. Tbi de mūdi p̄stitutōe sacre
sc̄e loquunt̄. nō euident̄ dī: vtz v̄l q̄ ordie crea
ti sūt āgeli. s̄ si p̄termis̄i nō sūt. v̄l celi noīe vbi
dictū ē. In p̄ncipio fec̄ de° celū et trā. v̄l pot̄ lu
cis h̄ de q̄ loq̄ significati sūt. Nō aut̄ p̄termis̄
fos eē h̄c existimo q̄ sc̄ptū ē: req̄uisse deū i se
ptio die ab oib̄ opib̄ suis q̄ fec̄. cū liber ip̄e ita

Sci. 1.

Sci. 2.

sit exorsus. In p̄ncipio fec̄ de° celū et trā. vt an Sci. 1.
celū et trā nihil aliud fecisse videat̄. Lū q̄ a celo
et a trā cepit atz ip̄a trā quā p̄mit̄ fec̄. sic sc̄ptu
ra p̄nr̄ eloq̄. iuisibil̄ et icōposita nō dūq̄ luce fa
cta. vtiq̄ tenebre fuerit sup̄ abyssū. i. sup̄ q̄ndā
tre et aq̄ idistinctā p̄fusionē. vbi em̄ lux nō ē. te
nebre sūt necē ē deide oia creatō disposita sūt
q̄ p̄ sex dies p̄sumata narrāt: quō āgeli p̄termis̄
terent̄ tāq̄ nō eēt i opib̄ dei. a qd̄ die septio
req̄cuit. Op̄ aut̄ dei eē āgelos: h̄ qd̄ et si p̄pre
termis̄ū. nō t̄n euident̄ exp̄suz ē. s̄ alibi h̄ sc̄tā
sc̄ptura clarissia voce testat̄. Nā et i hymno triū
i camio viroz cū p̄dictū eēt. B̄dicite oia opa Sci. 1.
d̄n̄ d̄m̄ i executōe eoz i d̄e opez. etiā sc̄tī āgeli
noīati sūt. Et i ps̄. canit̄. Laudate d̄m̄ de cel Sci. 48.
laudate eū i excelsis. Laudate eū oēs āgeli ei
laudate eū oēs v̄rutes ei. Laudate eū sol et lu
na. laudate eū oēs stelle et lum̄. Laudate eū ce
li celoz et aq̄ q̄ sup̄ celos sūt laudēt nomen d̄n̄:
qm̄ t̄pe dixit et facta sūt. ip̄e mādauit et creata sūt
Sci. 1. h̄ aptissime a deo factos eē āgelos dicit̄ di
ctū ē cū eis int̄ cetera celestia cōmemorat̄. infer
tur ad oia. Ip̄e dixit et facta sūt. Quis porro au
debit opinari. p̄ oia ista q̄ sex dieb̄ enūerata sūt
āgelos factos. Sz et si qd̄q̄ ita desipit. redarguit
ista vanitate illa sc̄ptura par̄ auctoritatis. vbi
de° dīc̄. Quā facta sūt sidera laudauerūt me vo Sci. 38.
ce maḡ oēs āgeli mei. Itā dō erāt angeli q̄s fa
cta sūt sidera. Facta sūt aut̄ q̄rto die. Nunq̄
nā q̄ die tertio factos eē dīc̄m̄. Ab̄sit. In p̄m
pro ē em̄ qd̄ illo die factū sit. Ab aqs̄ vtiq̄ trā di
sc̄reta ē. et distinctas sui ḡnis sp̄es duo ista elemē
ta s̄p̄sef̄. et p̄duxit trā q̄cqd̄ ei radicit̄ liberet
nunq̄ nā sc̄ds. Nec hoc qd̄em. Tunc em̄ fir
mamentū factum est int̄ aqs̄ superiores et inferio
res. celūq̄ appellatū ē. in q̄ firmamētō facta sūt
sidera q̄rto die. Rimirū ḡs ad istoz diez opera
dei p̄tinēt angeli. ip̄i sūt lux illa q̄ dici nomē ac
cepit cui⁹ vn̄tas vt cōmendaref nō est dīc̄. di
es p̄m̄. s̄ dies vn̄. nec ali⁹ ē sc̄ds aut tern̄ aut
ceteri. s̄ idē ip̄e vn̄ ad implendū senariū v̄l se
ptenariū numez repetit̄ est. p̄pter senariū vel
septenariū cognitōz. senariam sc̄z opm̄ que fec̄ Sci. 1.
de° et septenariā q̄etis dei. Lum̄ em̄ dixit deus
fiat lux: et facta est lux. si recte i hac luce creatio
intelligit̄ angeloz. p̄fecto facti sūt p̄ncipes lu
cis eterne. q̄ est ip̄a icōmutabil̄ sapia dei p̄ quā
facta sūt oia. quez dīc̄m̄ v̄nigenitū dei filiū.
vt ea luce illuminati qua creati fierent lux. et vo
carent̄ dies p̄ncipatōe icōmutabilis lucis et di
ei qd̄ est verbuz dei. p̄ qd̄ et ip̄i. et oia facta sūt.
Lumen q̄ppe vez qd̄ illūinat oēm̄ hoīez i h̄c Sci. 1.
mundū venientem. hoc illuminat et oēm̄ āgelū
mūdū. vt sit lux non in seīpo. s̄ in deo. a quo si

Sci. 1.

Sci. 1.

auertit angel^o sit imund^o. sic sunt omnia q^o vocantur
 imundi spūs: nec iam lux in dño fm seipsis tenebre
 priuari participatione lucis eterne. Alii enim
 nulla natura est: amissio boni mali nomē accepit
 e. Si itaq^o bonū solū simplex: et La. X.
 ob hoc solū icōmutabile qd^o ē de^o. Ab hoc
 bono creata sūt oīa bona: s̄ nō simplicita: et ob h̄
 mutabilia. Creata sane in quā. i. facta nō genita.
 Qd^o em̄ de simplici bono genitū ē. p̄r simplex
 ē: et h̄ est qd^o illud de q^o genitū ē: q^o duo p̄rēz et fili
 um dicim^o: et vtrūq^o h̄ cū spūsctō vn^o ede^o: q^o spi
 rit^o p̄rēz et filij. spūsctūs. p̄p̄a qdā norōe h̄ no
 minis i sacris lris nūcupat. Alii autē ē q^o p̄r et fili
 us. q^o nec p̄r ē nec fili^o. s̄ ali^o dixi nō aliud: q^o et h̄
 p̄r simplex p̄ter q^o bonū ē icōmutabile et coe
 nū. Et h̄ trinitas vn^o ede^o: nec iō nō simplex q^o
 trinitas. Neq^o em̄ p̄r h̄ naturā istā boni simpli
 cē dicim^o: q^o p̄r i ea sol^o: aut sol^o fili^o. aut sol^o spi
 ritussctūs: nō em̄ sola ē ista nois trinitas sine s̄ba
 psonaz. sic sabelliani heretici putauerūt. P̄r q^o
 genuit simplex ē. et fili^o q^o genit^o ē parit simplex ē
 et h̄ ē qd^o illō d^o q^o genit^o ē. S̄z iō simplex d^o: qm̄ qd^o
 h̄z h̄ ē excepto qd^o relatīe q^o p̄sona ad alterā d^o.
 Itā vtrūq^o p̄r h̄z filiū. nec tñ ipse est fili^o. et fili^o habz
 p̄rēz. nec tñ ipse ē p̄r. In q^o ḡ ad semetipm̄ d^o: nō
 ad alterz: hoc ē qd^o h̄z sic ad seipm̄ d^o: viuēs h̄ndo
 vtrūq^o vitam et eadem vita ipse est. Propter h̄
 itaq^o natura dicitur simplex cui non sit aliud ha
 bere quod vel possit amittere. vel aliud sit ha
 bens aliud qd^o habet: sic vas aliquē liq̄rem. aut
 corp^o colorē. aut aer lucē siue feruorē. aut aīa sa
 piētā. Nihil em̄ horū est id qd^o h̄z. nā neq^o vas li
 quorē: nec corp^o colorē. nec aer lux siue feruorē:
 neq^o aīa sapia ē. h̄nc ē q^o etiā p̄uari p̄nt rebuz
 q^o h̄nt. et in alios habit^o vī q̄litates vī atq^o mu
 tari: vt et vas euacuet h̄uore q^o plēnū est. et corp^o
 decolere. et aer tenebre sc̄at siue frigescat. et aīa
 desipiat. S̄z et si sit corp^o icorruptibile q̄le sc̄is in
 resurrectōe p̄mittit. h̄z qd^o ipi icorruptōis in
 amissibile q̄litate. s̄ manēte s̄ba corpali. nō hoc ē
 qd^o ipa icorruptio. Itā illa etiā p̄ singl^{as} p̄tes cor
 pis tota ē. nec alibi maior. alibi minor. neq^o ei vlla
 ps ē icorruptio: q̄ altera. Corp^o vō ipm̄ mai^o ē i
 toto q̄ in p̄te. et cū alia ps ē i eo aplioz. alia minor
 nō ea q̄ aplioz ē icorruptioz. q̄ ea q̄ minor. Aliud
 est itaq^o corp^o qd^o nō vbiq^o sui totū ē. alia icorru
 ptio q̄ vbiq^o ei^o tota ē. q^o oīs ps icorruptibil^o cor
 pis etiā ceteris icqualē q̄līr icorrupta ē. Neq^o
 em̄ vbi ḡra q^o digit^o minor ē q̄ tota man^o. iō in
 corruptibilioz man^o q̄ digit^o. Ita cū sint ineq̄
 les man^o et digitus. eq̄lis ē tñ icorruptibilitas
 man^o et digiti. Ac hoc q̄uis a corp^o icorrupti
 bili isepabil^o icorruptibilitas sit. aliud ē tñ s̄ba q̄
 corp^o d^o: aliud q̄litas ei^o. q̄ icorruptibile nūcu

pat. Et iō sic etiā nō hoc ē qd^o h̄z aīa q̄ ipa. etiā si
 sp̄ sit sapiēs. sic erit cū a p̄nti miseria liberabit q^o
 h̄z tūc sapiēs sit i eternū. p̄cipatōe tñ icōmu
 tabilis sapie sapiēs erit q̄ nō est qd^o ipa. Neq^o ei
 si aer i s̄ba luce nūquā deserat. iō nō aliud ē ip
 se. aliud lux q̄ illuminat. Neq^o hoc ita dixerim q̄si
 aer sit aīa qd^o putauerūt qdā q̄ nō potuerunt in
 corpē cogitare naturā. S̄z h̄nt h̄ ad illa etiā in
 mag^o disparilitate de spūalitate quādā similitu
 dinē. vt nō icōuenient dicat: sic illuminare aīaz
 icorpeā luce icorpea simplicitis sapie dei sic il
 luminat aeris corp^o luce corpea: et sicut aer te
 nebre sc̄it ista luce desert. Itā nihil sunt aliud q̄
 dicunt locorū q̄rūcunq^o corpaliū tenebre q̄ aer
 carēs luce. ita tenebre sc̄ere aīam sapie luce p̄ri
 uatā. Scdm̄ hoc ḡ dicunt illa simplicita. q̄ p̄nci
 palit vereq^o diuīa sunt. q^o nō ē aliud i eis q̄litas
 aliud s̄ba. nec alioz p̄cipatōe. vel diuīa. vel sa
 piētia vel btā sūt. Letex dicit^o ē in scriptur^o sc̄is
 spūsctūs sapia multiplex. eo q^o multa i se h̄at
 s̄ q̄ h̄z h̄ et ē. et ea oīa vn^o est. neq^o em̄ multe sunt
 s̄ vna sapia est. i q̄ sūt imēsi qdā atq^o infiniti the
 sauri rez itelligibiliū. i q̄b^o sunt oēs inuisibiles
 atq^o icōmutabiles rōes rez. etiā visibiliū et mu
 tabiliū. q̄ p̄ ipam̄ facte sūt. qm̄ de^o nō aliqd̄ ne
 sc̄is fecit: qd^o nec de q̄libet hoīe artifice recte di
 ci pōt. Porro si sc̄is fecit oīa. ea vtrūq^o fecit q̄ no
 uerat. Et q̄ occurrit aīo qdā mirū s̄ tñ vtrūq^o
 iste mūd^o nob^o nor^o ēē non posset nisi esset. deo
 aut nisi notus esset. esse nō posset. La. XI.
 q^o Et cum ita sint. nullo quidez mō fm̄ ali
 qd^o r̄pis spaciū p̄r erāt illi spūs tenebre q̄l
 angelos dicim^o. s̄ simul vt facti sūt. lux facti sūt
 non tñ ita tñ creati vt quod mō eēt. et q̄ mō
 viuerēt. s̄ etiā illuminati vt sapient^o brēq^o viue
 rēt. Ab hac illuminatōe auersi qdā āgeli. nō solū
 nō obtinuerūt excellētā sapiētis brēq^o vite. q̄
 p̄culdubio nō nisi eterna ē certa atq^o segura. s̄
 et rōnalē vitā h̄z insipientē sic h̄nt. vt eā nō possint
 amittere. nec si velint. Quaten^o autē ānq^o pec
 cassent illi^o sapie fuerūt p̄cipēs: desinire q̄s p̄r
 In ei^o tñ p̄cipatōe eq̄les fuisse istos ill^o q̄ p̄p̄te
 rea vere pleneq^o brī sūt: qm̄ neq̄q^o de sue brītu
 dinis eternitate fallunt. quō dicitur i sum^o: qm̄ q̄
 dē si eq̄les i ea fuissent. etiā illi i ei^o eternitate mā
 sisset p̄r brī q^o p̄r certi. Neq^o ei sic vita q̄ diuiciū
 q̄ fuit. ita eterna vita facit dici pōt. si finē habi
 tura sit. Si qd^o de vita tñ mō viuēdo. eterna vō finē
 nō h̄ndo noiata ē. Quapropt^o q̄uis nō q̄cqd̄ ef
 nū p̄tinuo brī sit. d^o em̄ etiā penat ignis eter
 nus. tñ si de p̄fecte q̄ brī vita nō nisi eterna ē. ne
 rat tal istoz vita btā. q^o q̄nq^o desitura. et p̄p̄ea
 si eterna: siue id sc̄irēt. siue nesc̄ites alio putarēt
 q^o scientes timor. nesc̄ites error. btōs ēē vtrūq^o

ob-3. **L**ud etiā q̄ ait de diabolo Jobes. Ab initio diabolus peccat. nō itelligit q̄ inde voluit asserere pcti natu rā cū nāle nullū sit oīno pcti. Sed qd̄ rīdef pphetic! testimonijs siue qd̄ efaias ait. s̄b figu rata psona principio Babilonie diabolū no-
 a-14. tans: quō cecidit lucifer q̄ mane oriebat: siue
 c-28. qd̄ Ezechiel. in delicijs paradisi dei fuisse oī lapi de p̄cioso ornatus vbi intelligit fuisse aliquā-
 dem. do sine pctō. Nā exp̄ss̄ ei paulo post d̄: Ambu lasti in dieb̄ tuis sine vicio. Que si aliter pue nienti⁹ intelligi nequeūt: optet etiā illud qd̄
 ob-3. dictū ē. in x̄itate nō stetit: sic accipiam⁹. qd̄ in x̄itate fuerit: s̄ nō pmāserit. Et illud qd̄ ab in itio diabol⁹ peccat: nō ab initio ex q̄ creat⁹ est peccare putand⁹ ē. sed ab initio pcti qd̄ ab ip-
 s̄ius supbia cepit esse pcti. Nec illud qd̄ sc̄ptū est in libro Job. cū de diabolo fmo cēt hoc est initii figm̄ti d̄ni qd̄ fec̄ ad illudendū ab āge-
 3-103. lis suis. Lui p̄sonare v̄ etiā psalm⁹ vbi legit. Draco hic quē finxisti ad illudendū ei. sic itel ligendū ē. v̄ existimem⁹ talē ab initio creatū cui ab angelis illuderes. sed in hac pena post pcti ordinatū. Initiū q̄ ei figm̄ti ē d̄ni. Nō em̄ ē vlla nā etiā in extremis infimisq; bestiol quā nō ille p̄stituit. a q̄ est oīs mod⁹. oīs speci es. oīs ordo. sine qd̄ nihil rex inueniri vel co gitari p̄t q̄nto maḡ angelica creatura. q̄ oīa cetera q̄ d̄s p̄didit nase digrate p̄cedit. La. XVI
 In his em̄ q̄ q̄quo mō sūt r nō sūt qd̄ de⁹ ē aq̄ facta sūt. p̄ponunt viuentia nō viuentib⁹: sic ea q̄ h̄nt vim gignē di. veletā appetendi his q̄ isto motu carēt. et in his q̄ viuūt p̄ponunt sentientib⁹. sic arbori bus aialia. Et in his q̄ sentiūt. p̄ponunt itelli gentia nō intelligentibus. sic hoies pecorib⁹. Et in his q̄ itelligūt p̄ponunt imortalia mor talibus. sicut angeli hoib⁹ altior⁹ p̄ponunt na ture ordie. Est ar̄ ali⁹ atq; ali⁹ p̄ suo cuiusq; vsu estimatiōis mod⁹. q̄ fit v̄ qd̄ sensu carētia. q̄ busdā sentientib⁹ p̄ponam⁹ int̄i v̄ si pt̄as esset ea p̄sus de nā rex auferre vellem⁹. siue quez in ea locū h̄nt igno:ātes. siue etiā sciam⁹ n̄tis ea cōmodis postponētes: Quis em̄ nō domi sue panē h̄re q̄ mures. nūmos q̄ pulices ma lit: S; qd̄ mix. cū in ip̄oz etiā hoim estimatiōe q̄z certe nā tāte ē dignitat⁹. plerūq; cari⁹ cōz p̄t equ⁹ q̄ seru⁹. gēma q̄ familia? Ita in tali libertate iudicandi plurimū distat rō p̄side- rant⁹ a nēcitate indigent⁹. seu voluptate cupi entia. cū ista qd̄ p̄ seipm̄ in rex gradib⁹ p̄dat nēcitas aut qd̄ p̄p̄ qd̄ exp̄tat cogitet. et ista qd̄ vex luciment⁹. p̄pareat. voluptas v̄o quid locū dū co: p̄is sētib⁹ blādia ex q̄rat. s̄ t̄n̄ valet i

natur⁹ rōalib⁹ qd̄dā veluti pōd⁹ voluptat⁹ r a-
 mor⁹ v̄t cū ordie nase āgli hoib⁹ t̄n̄ lege iusticie
 boi hoies mal⁹ angel⁹ p̄ferant. La. XVII
 p̄ Ropf̄ nasez iḡ nō p̄p̄ maliciā diaboli d̄i-
 ctū recte itelligim⁹. hoc ē it̄iū figm̄ti d̄ni. q̄ si
 ne dubio vbi ē viciū malicie. nase n̄ vitiata p̄ces-
 sit. Vitiū aut̄ ita p̄tra nasez ē. v̄ n̄ possit nisi no-
 cere nase. nō itaq; cēt vitiū recedet a deo. nisi
 nase cui⁹ id vitiū ē pot⁹ cōpeteres cē cū dō. q̄z
 p̄p̄ etiā volūtas mala. grāde testimoniū ē nase
 ture bōe. s̄ de sic nasez bonaz optim⁹ creator
 ē. ita malaz volūtatū iustissim⁹ ordiator. v̄t cuz
 male ille v̄tū natur⁹ bois: ip̄e b̄n̄ v̄tā ēt volū-
 tatib⁹ mal⁹. Itaq; fec̄ v̄t diabol⁹ it̄itūde illi bo-
 nus: volūtate sua mal⁹. i inferiorib⁹ ordiat. illu-
 dere ab āgel⁹ ei. i. v̄t p̄sint tēptatōes ei⁹ sc̄is q̄
 bus eas obesse desiderat. Et qm̄ de cū eū p̄de-
 ret fūte malignitat⁹ ei⁹ n̄ erat v̄tq; iḡ r̄ p̄uide-
 bar q̄ bōa de malei⁹ cēt ip̄e factur⁹. p̄p̄ea p̄s. ait
 Draco h̄ quē finxisti ad illudendū ei. v̄t i eoi p̄o q̄
 eū finit. I; p̄ suā bōitatē bonū iā p̄ suā p̄sciaz p̄p̄af-
 se itelligat. quō illo v̄fē i malo. La. XVIII.
 Es; ei d̄s v̄llū nō dico āgeloz s̄ vel hoim
 n̄ crearet quē malū futur⁹ eē p̄cisset. nisi p̄t
 nosset qd̄ eos bonoz vsib⁹ cōmodaret. atq; ita
 ordinē sc̄loz tāq; pulcherrimū carmē ēt ex q̄bus
 dā q̄i ān̄thet⁹ h̄oēstaret. Antitheta ei q̄ appellāē
 i ornant⁹. elocutiōis sūt decētissima. q̄ latie ap-
 pellant⁹ opposita. v̄t qd̄ exp̄ss̄ d̄: p̄tra posita. nō
 ē ap̄d nos h̄ vocabuli p̄uetudo. cū t̄n̄ eisdē or-
 namēt⁹ locutiōis etiā fmo latin⁹ v̄tā. imoligue
 oīm gētū his ān̄thet⁹: r paul⁹ ap̄l̄i sc̄ba ad cori-
 thios epla. illū locū suauit̄ explicat vbi dicit. Per
 arma iusticie a dextris r a sinistr⁹. p̄ gloriā r ig-
 nobilitatē. p̄ infamiā r bonā famam. v̄t seducto-
 res r veraces. v̄t q̄ igramur r coḡscimur: q̄si
 moriētes. r ecce viuim⁹ v̄t coerciti r si mortifi-
 cati. v̄t istes sp̄āt gaudētes: sic eḡi m̄ltos aut̄
 ditates. tāq; nihil h̄ntes r oīa possidētes. sic q̄
 ista p̄traria p̄trarijs opposita fmois pulchritu-
 dinē reddūt. ita qd̄ā n̄ v̄boz s̄ rex eloq̄ntia p̄tra-
 rior⁹ oppositōe sel̄i pulcritudo cōpōit̄ aptissime
 h̄ positi ē i li. ecclesiastico h̄ mō. Lōtra malū bonū
 ē r p̄tra mortē vita. sic p̄tra piū pctō: r sic ituef
 i oīa opa altissimī. bia p̄tra bia. v̄nū p̄tra v̄nū.
 Clāuis itaq; diuini fmois La. XIX
 q̄ obscuritas ēt ad h̄ sit v̄t. q̄ p̄les sn̄ias
 x̄itat⁹ p̄t r i lucē noticie. p̄ducit. dū ali-
 us eū sic. ali⁹ sic itelligit. ita t̄n̄ v̄t qd̄ i obscuro lo-
 cō itelligit v̄t attestatōe rex manifestaz. v̄t alijs
 locis mime dubijs asseratur. siue cū multa tra-
 cran̄. ad id q̄z perueniāē. qd̄ sensit ille qui scri-
 p̄sit. siue id lateat. sed ex occasione tractāde p̄-
 funde obscuritatis: alia qd̄ā vera dicantur: nō

ps. 103

De malis nō p̄m̄d̄ nisi ex malis r q̄d̄ bonū ēt

2. Cor. 6.

Ecc. 33

Ordo q̄d̄ h̄nt

mibi videtur ab opibus dei absurda sententia. si
cū lux illa p̄ma est facta: angeli creati in te ligūf
et in sc̄tōs āgelos et in m̄dos fuisse discretū: vbi
dicitur est. Et diuisit de⁹ in lucē et tenebras: et vo
cauit de⁹ lucē diē: et tenebras vocauit noctem.
Solutus q̄pe ille ista discernere potuit: q̄ potuit
etiā p̄us q̄ caderēt p̄scire casuros: et lumie pri
uaros veritatē i tenebrosa supbia remansuros
Hāc in istū nob̄ notissimū diē et noctē. i. in hāc
lucē et has tenebras vulgarissimas sensib⁹ n̄is
lumiaria celi: vt diuiderēt impauit. Fiant in q̄t
lumiaria i firmamēto celi vt luceāt sup̄ terram
et diuidāt in diē et noctē. Et paulo post. Et fecit
in q̄t de⁹ duo lumiaria magna: lumiare mai⁹ in
p̄ncipia dei: et lumiare min⁹ i p̄ncipia noctis: et
stellas: et posuit illas de⁹ i firmamēto celi. luce
re sup̄ terrā: et p̄esse diē et noctē: et diuidere iter
lucē et tenebras. In illa dō lucē q̄ sc̄tā societas
angeloz est: illustratōe veritatē i intelligib⁹ ful
gēs: et ei strarias tenebras. i. maloz āgeloz a
uerfoz a luce iusticie teterrimas m̄tes: ip̄e di
uidere potuit cui etiā futurū non nature: s̄ vo
luntatis malum occultū. aut incertum esse nō
potuit. Capitulum. XX.

Sci. 1.

Ibidem.

Sci. 2.

Ibidem.

Sci. 3.

Plato in
timoneo.

Eniq; nec illud est p̄tereundū silentio
q̄ vbi dixit de⁹: fiat lux et facta ē lux: cō
tinuo subiūctū est: et vidit de⁹ lucē q̄ bona ē. Hāc
postea q̄ sepauit in lucē et tenebras: et vocauit
lucē diē: et tenebras noctē: ne sil cū luce etiā tū
bus tenebris testimoniū placiti sui phibuisse vi
deret. Hāc vbi tenebre iculpabiles sunt: in q̄
et lucē istā his ocul⁹ sp̄icua lumina celi diui
dit: nō aū: s̄ post inferē. Et vidit de⁹ q̄ bonū ē:
et posuit in q̄t illa i firmamēto celi lucere sup̄ ter
rā: et p̄esse diē et noctē: et separe in lucē et tene
bras. Et vidit de⁹ q̄ bonū ē. Ultrūq; placuit q̄
vtrūq; sine pctō ē. Vbi aū dixit de⁹ fiat lux: et fa
cta ē lux: et vidit de⁹ lucē q̄ bona ē: et postmodū
inferē. Et sepauit de⁹ in lucē et tenebras: voca
uitq; de⁹ lucē diē: et tenebras vocauit noctē: nō
hoc loco additū ē: et vidit de⁹ q̄ bonū ē ne vtrū
q; appellaret bonū: cū eēt hoz alterū malū vi
tio pp̄rio: nō natura. Et id sola ibi lux placuit
p̄ditori: tenebre aū angelice et si fuerāt ordinā
de. n̄ in fuerāt approbāde. La. XXI.

Quid em̄ est aliud itelligēdū in eo q̄ p
oia d̄: vidit de⁹ q̄ bonū est: nisi operi
ap̄obatio fm̄ artē facti q̄ sapia dei est? Deus
aū n̄ vsq; adeo cū diē factū ē: itē didicit bonū
vt nihil coz fieret et si ei fuisset icognitū. Dū q̄
vidit q̄ bonū est: q̄d nisi vidisset aūq; fieret: si
vtrūq; fieret: docet bonū eē: nō discit. Et plato q̄
de plus ausus ē dicere: elatū eē sc̄z deū gaudio
mūdi vniuersitate p̄fecta. Vbi et ip̄e non vsq;

adeo despiebat vt putaret deū sui opis noui
tate factū beatiorē: s̄ sic oñdere voluit artifici
suo placuisse iā factū: q̄d placuerat i arte faci
endū. nō q̄ vllō mō dei sc̄ia variet. vt aliud in
eo faciāt q̄ nōdū sūt. aliud q̄ iā sūt. aliud q̄ fue
rūt. Nō ei more n̄so ille vel q̄d futurū ē sp̄icit
vel q̄d p̄s ē asp̄icit vel q̄d p̄teritū est resp̄icit
s̄ alio mō quodā a n̄saz p̄suetudie cogitatio
nū lōge alteq; diuerso. Ille q̄pe nō ex b̄ i illō
cogitatōe mutata. s̄ oīno icōmutabilif videt
ita vt illa q̄d ē t̄p̄alit sūt. et futura nōdū sūt:
et p̄ntia iā sūt. et p̄ntia iā nō sūt. ip̄e dō h̄ oia sta
bili ac sempit̄na p̄ntia cōp̄rehēdat. nec alif o
culis. alif m̄te. nō ei ex aio stat et corpe. nec
alif nūc. alif antea. et alif postea. qm̄ nō sic n̄s
ita ei q̄ sc̄ia triū t̄p̄m. p̄ntif videt et p̄teritū vt
futuri varietate mutat. ap̄d quē n̄ ē imutatio
nec moñti obūbratio. Nec ei ei⁹ iñt̄itio d̄ co
gitatōe i cogitationē trāsīt. in cui⁹ corpeo cō
tuitu sil ad sūt cūcta q̄ nouit. Quā t̄p̄a ita nouit
nūlis suis t̄p̄alib⁹ notionib⁹. quē ad modū tē
poralia mouet nullis suis t̄p̄alib⁹ morib⁹. Vbi
q̄ vidit bonū eē q̄d fecit. vbi bonū eē vidit. vt fa
ceret. Nec q̄ factū vidit sc̄ia duplicauit. vel
et aliq; p̄e auxit tāq; mior. sc̄ie fuerit p̄us q̄
faceret q̄d videret. q̄ tāz p̄fecte nō oparet ni
si tā p̄fecta sc̄ia cui nihil ex ei⁹ opib⁹ adderet.
Quap̄opt si t̄mō nob̄ insinādū eēt q̄d fece
rit lucē. sufficeret dicere de⁹ fecit lucē. Si q̄p̄nō
solū q̄d fecerit verū etiā p̄ q̄d fecerit. factū esset
ita enūciari. et dixit de⁹ fiat lux. et facta ē lux. vt
nō t̄m deū. s̄ ē t̄p̄ verbū lucē fecisse nossemus.
Quia dō tria q̄dā maxie sc̄iēda d̄ creata nob̄
op̄ruit icitari. q̄d eā fecerit. p̄ q̄d fecerit. q̄re
fecerit. de⁹ dixit in q̄t. fiat lux. et facta ē lux. vt
dit de⁹ lucē q̄d bōa ē. Si q̄ q̄rim⁹ q̄d fecerit. de⁹
ē. Si p̄ q̄d fecerit. dixit fiat facta ē. Si q̄re fe
cerit. q̄d bōa ē. nec auctor ē excellētior: dō. nec
ars efficacior: dei v̄bo. nec cā melior: q̄z vt bo
nū crearet a bono dō. h̄c ē t̄p̄o cām p̄dendi
mūdi iustissimā dicit. vt a bono deo bōa opa fi
erēt. siue ista legerit: siue ab his q̄ legerāt so
te p̄gnouerit. siue acerrio igemio iustibilia dei
p̄ ea q̄ facta sūt itellecra p̄p̄erit. siue ab his
q̄ ista p̄p̄erāt et ip̄e didicerit. La. XXII.
Anc̄tū cām. id ē ad bōa creāda dicit
bōitatē di. h̄c in q̄z cām tā iustā atq;
idoneā. q̄ diligēt p̄siderata et pie co
gitata. oēs p̄trouersias q̄rētū in d̄ originē ter
miat. q̄dā heretici si vidēt. q̄z egenā carnib⁹
fragilēq; mortalitatē. iā d̄ iusto supplicio v̄ien
tē dū ei si p̄cūit̄ plima offendūt. sic ignis aut
frigus aut fera bestia. aut quid huiusmodi.
Nec attendunt. q̄z vel in suis locis naturisq;

Sci. 4.

Sci. 5.

Sci. 6.

Plato in
timoneo.

Roma. 1.

Sci. 7.

Sci. 8.

vigeant: pulchroq; ordine disponant: q̄tumq; vniuersitati rex p suis portib; dco: is tāq; si eis cōez republicā pferat. vñ nobis ipis icōgruēter atq; scient vramur cōmoditat; attribuāt: ita vt venena ipa q̄ p incōueniētiā pnuiciosa sūt cōuenient; adhibita īsalubria medicamēta vñ an tur. q̄q; a p̄trario etiā h̄ q̄b; delectant sic cib; et pot; et ista lux imoderato et impo: rāo vsu nota sentiant. Cū nos admonet diuina puiden tia nō res insipient; vitupare. s̄ vtilitatē reruz diligēt; īq̄rere. et vbi n̄ īmigeniū vñ īfirmitas deficit: ita credere occultā sic erāt q̄daz q̄ vix potuim; īuenire. qz et ipa vtilitat; occultatio: aut hūilitat; exercitatio ē aut elatōis artritio cū oīno natura nulla sit malū. nomēq; h̄ nō sit nisi p̄uatiōis boni. s̄ a terrenis vsq; ad celestia et a visib; h̄ vsq; ad inuisibilia sūt alijs alia bona. alijs alia meliora. ad h̄ ineq̄lia vt eēt ofax. De; aut ita ē artifex magn; ī magnis: vt mior nō sit ī p̄uis. Que pua nō sua grāditate. nā pe na nulla ē. s̄ artific; sapia metiēda sūt: sic ī spē visib; h̄ois: si vñū rada; sup̄ciliū: q̄ ppe mo dū nihil corpi et q̄ m̄l̄tū detrahif; pulchritudi. qm̄ nō mole p̄stat. s̄ distat a p̄litate ac dimētio ne mēbroz: Nec sane multū mirādū ē. q̄ h̄i q̄ nōnullā malā putāt eē naturā suo q̄dā. p̄po ex oīta p̄pagatāq; p̄ncipio nolūt accipere istā cau saz creatōis rex. vt bon; de; p̄deret bona. cre dētes eū pot; ad h̄ mūdāna molimā rebellā tis aduersū se mali repellēdi et p̄trā nccitate pductū. suāq; naturā bonā malo coercēdo su p̄ādoq; miscuisse q̄ turpissime pollurā et crude lissime captiuatā. et opp̄saz labore magno vix mūdet ac liberet. nō totā tū. s̄ q̄ ei nō potue rit ab illa inq̄natōe purgari regnē ac vinculū futuruz host; vici et inclusi. Sic aut; manichei si desipēt vel pot; īsanirēt. si dei naturā sicuti ē icōmutabilē atq; oīno icorruptibilē crederēt cui nocere nulla res possit aīaz q̄ volūrate mutari ideteri; et pctō corūpi potuit. atq; ita icōmutabil; vitar; luce p̄uari. nō dei p̄tē nec ei; nature q̄ dei est. s̄ ab illo p̄ditā lōge imparē cō ditor; xp̄iana sanitate sentirēt. La. XXIII.

Ed m̄lto ē mirādū apli; q̄ etiā q̄dāq; vñū nobiscū credūt oīm rex eē p̄nci piū. nullāq; naturā q̄ n̄ ē q̄d de; ē nisi ab illo p̄ditore eē n̄ posse. nolueit tñ istā cām fa blicādi mūdi tā bonā ac simplicēb; ac simpli credere. vt de; bon; p̄deret bona: et eēt post deū q̄ non eēt qd est de; bona tñ q̄ n̄ faceret nisi bon; de;. Sed aīas dicūt nō q̄dē ptes dei. s̄ factas a deo. peccasse a deo p̄ditore. recedē do et diuersis p̄gressib; p̄diuersitate pctōz a celis vsq; ad terras. diuersa corpa q̄si vincula

meruisse: tñc eē mūdū: eāq; cām mūdi fu isse faciendi: nō vt cōderent bona: s̄ vt mala cohiberent. h̄ic origenes iure culpa;. In ita br̄ei q̄s appellat p̄archon: id est de p̄ncipijs h̄ sentit: h̄ sc̄p̄t. Vbi plus q̄ dici p̄t miroz ho miez ī eccl̄iastic; l̄ris tā doctū et exercitatū: nō attendisse p̄mū q̄s h̄ eēt p̄trariū sc̄p̄ture huius tate auctis ītentiōi q̄ p̄ oīa opa dī subiūgens et vidit de; qz bonū ē: p̄pletisq; oib; īferens: et vidit de; oīa q̄ fecit et ecce bōa valde: nullā aliā cām faciendi mūdi intelligi voluit: nisi vt bona fierēt a bono dō. Vbi si n̄cō peccasset: tñmo do natur; bonis eēt mūd; ornat; et plen;. Et qz peccatū ē: nō iō cūtra sūt īpleta pctis: cum bonoz lōge maior nūer; in celestib; sue natu re ordinē seruet. Nec mala volūtas: qz natu re ordinē seruare noluit: iō iusti dī leges oīa bñ ordinant; effugit: qm̄ sic pictura cū colore nigro loco suo posita: ita vniuersitas rex si q̄s possit ituert: etiā cū pctōib; pulchra ē: q̄uisq; seipos p̄sideratos sua deformatas turpet. De inde videre debuit origenes et quicunq; ista sapiūt: si hec opio vā eēt: mūdūz iō factum vt anie p̄ meritis pctōz suoz tanq; ergastula q̄ bus penaliter includerent; corpa acciperent: sup̄iora et leuioza q̄ minus: īferiora dō et graui oza q̄ ampli; peccauerūt: demones: q̄b; dere ri; nihil ē: terrena corpa: quib; īferi; et graui; nihil ē: pot; q̄ hoies etiā bonos: potius etiā q̄ malos habere debuissē. Hūc vero vt itell; geremus aīaz merita nō qualitibus corpm esse pensanda: aereū possidet pessim; demon homo autez et nūc licet malus: longe minoris mitiorisq; malicie: et certe ante peccatū tñ lu tetū corpus accepit. Quid aut; stulti; dici pōt; q̄ istū solē vt in vno mūdo vnus eēt: non de cori pulchritudinū. vel etiā salutē rex corpa liū p̄suluisse artificē deū: sed hoc pot; euenif se qz vna aīa sic peccauerat vt tali corpe mere ret includi; Ac p̄ hoc si cōtigisset: vt nō vna s; due: imo non due s; decē: vel centū: similiter equaliterq; peccassent: eētū soles h̄ret h̄ mū dus. Qd vt nō fieret: nō opifit; p̄uifōe mira bili ad rex corpalū salutē decorēq; cōsultum est: sed cōtigat pot; tāta vnius aīe p̄gressiōe peccant;: vt sola cor; tale mereret. Non pla ne aīaz de q̄bus nesciūt qd loq̄nt; s̄ eoz ipoz q̄ talia sapiūt: multū lōge aīitate et merito est coercenda p̄gressio. h̄ec ergo tria q̄ sup̄ius cōmendauit: cū in vna aquaq; creatura req̄run tur: quis eā fecerit: p̄ quid fecerit: quare fece rit: vt respondeat de; p̄ suū verbū: quia bona est: vtrū alitudine mystica nobis ipsa trini tas intimetur: h̄ ē p̄f et filius et sp̄s sanct;: an

origenes

Secū. r.

audiendo odores olfaciendo saporibus gustando dura et mollia cōtrestando sentimus: quorum sensibiliū etiā imagies eis simillimas nec iam corpeas cogitatioe vltimā: memoria tenem⁹ et p̄ ip̄sas in istoz desideria cōcitamur: s̄ sine vlla phantasia vel phantasmātū imaginatioe ludificatoria: me esse: me idq; nosse et amare certissimū est. Illa i his v̄bis academicoz argu menta formido dicentiū. Quid si faller⁹? Si em̄ fallor: sū. Nā qui non est: vtiq; nec falli p̄t: ac p̄ hoc sū si fallor. Quia ḡ sū q̄ fallor. Quō esse me fallor: q̄n certū ē me eē si fallor. Quia igitur esse q̄ faller⁹: etiā si fallar p̄culdubio in eo q̄ me noui esse nō fallor. Lōse q̄ns ē aūt vt etiā in eo q̄ me noui nosse nō fallar. Sicut em̄ noui me eē: ita noui etiā hoc ip̄z nosse me. Ea q; duo cū amo eundē q̄ amo: eē q̄ dā scīū nec ip̄aris estimatiōis eis q̄s noui reb⁹ adiū go. Neq; em̄ fallor amare me: cū in his q̄ amo non fallar: quāq; si illa falsā essent: falsāz me amare verū esset. Nā quopacto recte rēphē derer et recte p̄hiberet ab amo: e fallor: si me illa amare falsū esset? Lū v̄o et illa v̄a atq; certa sint: q̄s dubitet q̄ eoz q̄ amant: et ip̄e amor ver⁹ et certus ē. Taz p̄poro nemo est q̄ esse se nolit: q̄z nemo ē q̄ nō bt̄is esse velit. Quō ei p̄t bt̄is eē: si nihil sit? La. XXVII.

La vero v̄i quadā naturali ip̄m esse iocundū est: vt nō ob aliud et hi q̄ mi feri sūt nolint interire. Et cuz se mi seros esse sentiant nō se ipsos de rebus: s̄ mi seria suā poti⁹ auferrī velint. Illis etiā q̄ et sibi miserrimi ap̄arent: et plane sunt: et nō soluz a sapientib⁹ q̄m stulti: verū etiā ab his q̄ se bea tos putant miseri iudicant: q; pauperes atq; mendici sūt: si q̄s imortalitatē daret: q̄ nec ip̄sa miseria moreret: p̄posito sibi q̄ si in eadez miseria sp̄ esse nolēt: nulli et nulq; eēt futuri: s̄ oīnō pituri. p̄fecto exultaret leticia: et sic sp̄ eligerent esse q̄z oīnō nō esse. Huius rei testis ē notissim⁹ sensus eoz. Cū em̄ mori metuūt: et malūt i illa erūna viuere q̄z eā morte finire nisi q; satis apparet q̄z refugiat natura nō eē. Atq; ideo cū se nouerint esse morituros: pro magno beneficio sibi hāc impendi misericor diam desiderāt: vt aliq̄nto p̄ductius in eadez miseria viuant tardiusq; moriant. Proculdu bio ḡ indicāt imortalitatē saltē talē q̄ nō hēat finē mendicitatē: q̄nta gratulatioe susciperēt. Quid a salia oīa etiā irrōnalia quibus datuz nō est ista cogitare: ab imensis draconib⁹ vsq; ad exiguos vermiculos: Nonne se esse velle: atq; ob h̄ interitū fugere oibus q̄bus p̄t mo tibus in dicāt? Quid arbutta oēsq; frutices q̄

bus null⁹ ē sensus ad vitandā manifesta mo: rtiōe p̄niciem? Rōne vt in auras tutū culmis germen emittat: altius terre radices affigūt q̄ alimentū trahāt: atq; ita suū q̄dāmodo esse cōseruet: Ip̄a postreō corpa q̄b⁹ nō solū sēsus s̄ nec vlla saltē semialis ē vita: ita tñ vel exili unt in supna: vel in ima descendūt: vel libran tur i medijs: vt essentiā suā vbi fm̄ nāz p̄t eē custodiant. Tā v̄o nosse q̄ntū amēt quāq; fal li nolit hūana nā: vel hinc itelligi p̄t: q; lamētra ri q̄sq; sana mēte mauult: q̄z letari in amentia. Que vis magna atq; mirabil⁹ mortalib⁹: p̄ter hoi aiantib⁹ nulla ē: licet eoz q̄busdā ad istaz lucē p̄tendā: multo q̄z nob sit acrior sēsus o culoz: s̄ lucē illā i corpeaz cōtingere neq̄unt q̄ mens n̄ra q̄dāmō radiat: vt de his oib⁹ recte iudicare possim⁹. Nā in q̄ntū eā capim⁹: intā: tuz id possumus. Ceterū in est sensib⁹ irrōna liū aialitū: et si scia nullo mō: at certe q̄dā scē: tie silitudo: cetera at rex corpaliū: nō q; sentiūt s̄ q; sentiunt: sensibilia nūcupata sūt. Quoz in arbutis h̄ sile ē sensib⁹ q̄ alunt et gignunt. Ceterū et h̄ oīa corpalia latētes in nā cās h̄nt s̄ foras suas q̄b⁹ m̄di hui⁹ visibil⁹ structura for mosa ē: sentiendas sensib⁹ p̄bent: vt pro eo q̄ nosse nō p̄t: q̄si inotescere velle videant. Sz nos ea sensu corpis ita capim⁹: vt de his si sen su corpis iudicem⁹ habem⁹ em̄ aliū interiori hoi sensū isto lōge p̄stantiorē: q̄ iusta et iusta sentim⁹: iusta p̄telligibile sp̄m: iusta p̄ ei⁹ sē timus priuationē. Ad hui⁹ sensus officiu: nō acies pupille: nō foramē auricule: nō spiramē ta nariū: nō gust⁹ fauciu: nō vllus corpeus ta ct⁹ accedit. Ip̄i me et eē: et h̄ nosse cert⁹ sū: et h̄ amo atq; aare me sūt cert⁹ sū. La. XXVIII.

Ed d̄ duob⁹ illis eēntia scz et noncia i q̄ntū amēt in nob: et quēadmodū etiā incertis reb⁹ q̄ infra sūt: eoz regi atur: et si differēs q̄dā tñ silitudo: q̄ntū s̄ p̄ri hui⁹ opis rō v̄sa ē postulare sat⁹ dixim⁹. De a more at q̄ amant: vtz et ip̄e amor amēt: nō di ctū ē. Amat at. Et hunc pbam⁹ q̄ in hoib⁹ qui rectius amant: ip̄e mag⁹ amēt. Neq; ei vir bo nus: merito d̄: q̄ scit qd bonū ē: s̄ q̄ diligit. Lur ḡ et in nobis ipsis nō et ip̄m amo: rez nos amare sentim⁹: q̄ amam⁹ q̄c qd boni amam⁹. Est em̄ et amor q̄ amat et qd amandū si ē: et istū amorē odit in se q̄ illū diligit: q̄ id amat qd amanduz nō ē. p̄t ei abo esse in vno hoie: et h̄ bonū est hoi: vt illo p̄ficiēte q̄ bñ viuim⁹: iste deficiat q̄ male viuim⁹: donec ad p̄fectū sanet: et in bo nū cōmutet oē qd viuim⁹. Si em̄ pecora esse mus: carnalē vitā et qd fm̄ sensū eiusdē ē ama rem⁹: idq; eēt sufficiens bonū n̄m: et fm̄ h̄ cum

Sensu enim ab ipso gignuntur

det nob bñ: nihil aliud q̄rerem? Itē si arbores
 ecimus: nihil q̄dē scēte motu aare possem?
 verūtñ id q̄si appetere videremur: q̄ feratius
 eēm vberiusq; fructuose. Si essem lapides
 aut fluc: aut vent: aut flāma: vel qd eiusmo
 di: sine vllō qdā sensu atq; vita: nō tñ nob de
 esset q̄si qdā n̄oz locoꝝ atq; ordis appetitus
 Nā veit ayozes corp̄m momenta sūt p̄dex
 siue seorsū gravitate: siue sursū leuitate nitā
 tur: ita n̄ corp̄ p̄dere sic anīm amozē ferē q̄
 cūq; ferē. qm̄ igr̄ hōies sum: ad n̄i creatoris
 imaginē creati: cui? ē vā efnitas: efnā vītas:
 efnā vā caritas: estq; ip̄e efnā vā r̄ cara tri
 nitas: neq; p̄fusa: neq; sepata: in his qdē reb?
 q̄ ifra nos sūt: qm̄ r̄ ip̄a nec aliq̄ mō essent nec
 aliq̄ sp̄ p̄tinerent: nec aliquē ordinē vel ape
 terent vel tenerēt: nisi ab illo facta essent: qui
 sūme ē: q̄ sūme sapiēs ē: q̄ sūme bon: est tāq; p̄
 oia q̄ fec̄ mirabili stabilitate currētes: q̄si qdā
 ei? alibi magi: alibi min? ipsa vestigia colliga
 mus: in nob at̄ ip̄is ei? imaginē p̄ruentes: tāq;
 mio: ille euāgelic? fili?: ad nos metip̄os reuer
 si surgam?: r̄ ad illū redeam? a q̄ peccando re
 cesseram? Ibi esse n̄m n̄ habebit moꝝē: Ibi
 nosse n̄m nō hēbit erroꝝē: ibi amare n̄m nō
 hēbit offensioē. Nūc at̄ ista tria n̄a q̄uis cer
 ta teneam? nec alijs ea credam? testib? n̄ nos
 ipsi p̄ntia sentiam? atq; iteroꝝe veracissimo
 cernam? aspectu: tñ q̄diu futura v̄l v̄t nūq;
 defutura: r̄ q̄ si male: q̄ at̄ sibi agant p̄uentu
 ra sint: qm̄ p̄ nos ip̄os nosse nō possum?: alios
 hic testes vel q̄rum v̄l hēm?: d̄ q̄ p̄ fide cur nul
 la deat esse dubitatio: nō ē iste p̄ posterior erit
 diligenti? differendi loc?. In h̄ at̄ libro de ciui
 tate dei q̄ nō pegrinat in hui? vite mortalita
 te: s̄ imortalis sp̄ in celis est: id est angelis sā
 ctis v̄o coherentib?: q̄ nec fuerūt vnq;: nec fu
 turi sūt deseroꝝes: int̄ q̄s r̄ illos q̄ efnā lucez
 deserentes tenebre facti sūt: deñ p̄mit? diui
 sisse iā dixim?: illo adiuuāte q̄ r̄ cepim? vt pos
 sum? explicemus.

Ca. XXIX.

Ali q̄ppe angeli sancti nō p̄ verba sonan
 tia deū discūt: s̄ p̄ ip̄am p̄ntiā imutabilis
 vītat: h̄ ē v̄bū ei? vnigenitū. Et ip̄m v̄
 bū r̄ p̄rem r̄ eoꝝ sp̄m̄ sanctū eāq; esse isepabi
 lem trinitatē: singulasq; in ea p̄sonas v̄nā esse
 s̄bam r̄ tñ oēs nō tres deos esse s̄ vnū deū: ita
 nouest: vt eis magi ista sit nota q̄ nos ipsi nob
 cogniti sum?. Ipsam q̄ creaturā meli? ibi: h̄ ē
 sapia dei tāq; in arte q̄ facta ē: q̄ i ea ip̄a sciūt:
 ac p̄ h̄ r̄ se ip̄os ibi meli? q̄ in se ip̄is verūtñ r̄ in
 se ip̄is. Facti sūt em̄ r̄ aliud sūt q̄ ille q̄ fec̄. Ibi
 q̄ tāq; in cognitiōe diurna: in se ip̄is at̄ tāquā
 in v̄c̄ptina: sic supra iā dixim?. At̄ vltū at̄ dis

fert v̄t in ea rōne cognoscat̄ aliqd̄ fm̄ quaz
 factū ē: an in se ip̄o: sic alit̄ scit̄: rectitudo line
 arū seu vītas figuraz cū intellecta p̄spicit̄: alit̄
 cū in puluere scribit̄: r̄ alit̄ iusticia describit̄ in
 vītare icōmutabili: alit̄ in aia iust: sic deinde
 cetera: sic firmamentū int̄ aq̄s sup̄ioꝝes r̄ ipe
 riores qd̄ celū vocatū est: sic deorsū aq̄rū con
 geries terreꝝ nudatio: r̄ herbaz istituro at
 q; lignoz: sic solis ac lūe stellarūq; cōditio: sic
 ex aquis aialū: volucꝝ scz atq; piscū beluaz
 q; natatū: sic q̄rūcunq; in fra graditūz atq;
 repentiū: r̄ ip̄ius hois q̄ cūcti in fra reb? et cel
 leret. Quia h̄ alit̄ in v̄bo dei cognoscunt̄ ab an
 gelis vbi h̄nt cās rōnesq; suas: id est fm̄ q̄s fa
 cta sūt icōmutabilis p̄manentes: alit̄ in se ip̄o
 illic clarioꝝe: h̄ obscurioꝝe cognitiōe: velut ar
 tis atq; opm̄: q̄ tñ opa cū ad ip̄i? creatori? lau
 de venerationeq; referunt̄: tāq; mane luce
 scit̄ i mētib? p̄t̄plantū.

Ca. XXX.

Ec aut̄ p̄p̄ senarij nūeri p̄fectione: eo
 h̄ dem die sexies repetito sex dieb? p̄fecta
 narrant̄: nō qz deo necessaria fuerit mo
 ra tpm̄ q̄si q̄ nō potuerit creare oia simul q̄de
 in cept̄ cōgruis motib? p̄agerēt tpa: s̄ qz p̄se
 nariū nūmez ē opm̄ significata p̄fectio. Nūes
 rus q̄ppe senarij p̄m? cōplect̄ suis p̄tib?: id est sex
 ta s̄ p̄te: r̄ tertia: r̄ dimidia: q̄ sūt vnū et duo
 r̄ tria: q̄ in sūmā ducta sex sūt. Partes aut̄ in
 hac p̄sideratōe nūeroꝝ v̄le itelligende sūt: q̄
 quote sint dici p̄t̄: sic dimidia tertia: q̄tra r̄ des
 in cept̄ ab aliq̄ nūero denotate: neq; em̄ exē
 pli ḡra: qz in nouenariō nūero q̄tuor ps̄ aliq̄
 ei? est: iō dici p̄t̄ q̄ta ei? sit: vnū aut̄ p̄t̄: nā non a
 ei? est: r̄ tria p̄t̄: nā tertia ei? ē. L̄ d̄iūcte v̄o ille
 due p̄tes ei? nona scz atq; tertia: id est vnū et
 tria: iōge sūt a tota sūmā ei?: qd̄ ē nouē. Itē q;
 i denario q̄nari? ē aliq̄ ps̄ ei?: s̄ q̄ta sit dici p̄t̄
 vnū at̄ p̄t̄: nā decia ps̄ ei? ē h̄z r̄ q̄ntā: q̄ sit duo
 h̄z r̄ dimidia q̄ sūt q̄nq;: s̄ h̄e tres p̄tes ei? deci
 ma r̄ q̄nta r̄ dimidia: id est vnū r̄ duo r̄ q̄nq; si
 mul ducte nō p̄lent decē: sūt em̄ octo. Duo
 denarij v̄o p̄tes nūeri in sūmā ducte: trāseunt
 eū: h̄z em̄ due decimā qd̄ est vnū: h̄z sextā q̄ sit
 duo: h̄z r̄ q̄rtā q̄ sūt tria: h̄z tertiā q̄ sūt q̄tuor:
 h̄z r̄ dimidiā q̄ sūt sex: vnū at̄ r̄ duo r̄ tria r̄ q̄
 tuor r̄ sex: nō duodeci: s̄ ampli?: id est sedecy
 sūt. Hoc breuit̄ cōmemorādū putam̄ ad p̄mē
 dandā senarij nūeri p̄fectionē: q̄ p̄m? vt dixi p̄
 tib? suis in sūmaz redacti ip̄e p̄fici: in q̄ p̄fect
 deus opa sua. Vñ rō nūeri p̄t̄nenda nō est: q̄
 i multis sanctaz p̄pturaz locis q̄ magni estimā
 da sit elucet diligenti? ituent̄. Nec frustra in
 laudibus dei dictū est. Omnia in mensura et
 numero r̄ pondere disposuisti.

Capitulum XXXI.

csi. 2. In septio ar die: id e eodē die septies
 repetito: q nūer^o etiā ipse alia rōne p
 fect^o ē: dei reqes cōmendat: in q pri
 mū sāctificatio sonat: Ita de^o voluit istū diem
 in illis suis opib^o sāctificare: s̄ in reqe sua q n̄
 h3 vesgam. Itaq ei vlla creatā ē: vt etiā ipa a
 liter in dei vbo: aliter i se cognita faciat aliam
 velut diurnā: aliā velut vesptinā noticiā. De
 septenarij pozro nūeri perfectōe dicit qdē plu
 ra p̄it. s̄ liber iste iā plix^o ē: t vereor: ne occasi
 one cōperta scientiaz n̄fam leuiter magi q̄
 vniliter iactare velle videamur. Habenda est
 itaq rō moderationis atq grauitat: ne for
 te cū de nūero multū loqmur: mensurā t pon
 dus negligere iudicemur. Hoc itaq sat: sit ad
 monere: q tor^o ipar p̄m^o nūer^o ternari^o est: to
 tus par q̄ternari^o: ex q̄b^o duob^o septenari^o cō
 stat. Itō p̄ vniuerso sepe ponit sicuti est. Sep
 ties cadet iust^o t resurget: id est q̄trienfciq̄ ce
 ciderit n̄ peribit. Qd nō de iūctatib^o s̄ d tribu
 lationib^o ad hūilitatē perducentib^o itelligi vo
 luit. Et septies in die laudabo te: qd alibi alio
 mō dictū est. Sp̄ laus ei^o in ore meo. Et multa
 b̄mōi in diuis auētib^o reperiunt: in q̄b^o septe
 narij nūer^o vt dixi p̄ cuiusq̄ rei vniuersitate
 poni solet. Propter h̄ eodē sepe nūero signifi
 cat sp̄s sanct^o: de q̄ dñs ait. Docebit vos oēs
 v̄tatem. Iti reqes dei: q̄ reqescit in deo. In
 toto q̄ppe: id est plena perfectōe reqes: in p̄te
 at labor. Itō lab ozam^o q̄ diu ex p̄te scim^o: s̄ cū
 venerit qd p̄fectū ē: qd ex p̄te ē euacuabit. h̄c
 est q̄ etiā sc̄pturas istas cū labore rimamur:
 Sc̄ti v̄o angeli ad q̄z societate t p̄gregatio
 nē in hac pegrinatiōe laboriosissima suspira
 mus: sic h̄nt p̄manendi eternitatē: ita cogitē
 di facilitatē: t reqescendi felicitatē. Sine dif
 ficultate q̄ppe nos adiuuāt: qm̄ sp̄salib^o mori
 bus puri t liberi nō laborēt. La. XXXII.
 Eqs aut p̄tēdat t dicat nō sc̄tōs anglos
 eē significatos: in eo qd sc̄ptū ē. Fiat lux
 t facta est lux: s̄ quālibet lucē tunc p̄mū
 factaz eē cozpeā aut opineē aut doceat: ange
 los at p̄us eē factos: nō tñi an firmamentū qd
 inter aqs t aqs factū: appellatū ē celū: s̄ an illō
 qd dictū ē: i p̄ncipio fec̄ de^o celū t terrā: atq̄ il
 lud qd dictū ē: in p̄ncipio: nō ita dictū tāq̄ p̄i
 mū b̄ sc̄m sit: cū an fecerit āgelos: s̄ qz oia i sa
 pientia fec̄ qd ē v̄būei^o: t ipm̄ sc̄p̄a p̄ncipium
 noiaut: sic ipse in euāgelio iudeis q̄rentib^o q̄s
 esset: r̄ndit se eē p̄ncipiū: nō ecōtrario referā
 p̄tentionē: maxie qz h̄ me delectat plurimum
 qd ēt i s̄mo exordio sc̄ti libri geneleos r̄nitas
 cōmēdat. Lū at ita d̄: i p̄ncipio fec̄ de^o celū t

frā: atq̄ p̄ fecisse itelligat. i filio: sic attestatur
 psalm^o vbi legit. Magnificata sūt opa tua
 dñe: oia i sapientia fecisti: cōueniētissime pau
 lopost cōmemorat ēt sp̄s sanct^o. Lū ei dicitur
 cēt: q̄lē terrā de^o p̄mit^o fecerit: vel quā molem
 māmue fufe p̄structōis mōi celi t fre noie nū
 cupauerit s̄biiciēdo t addēdo. Terra at erat
 iuisibil^o t icōposita: t tenebre erāt sup̄ abyssū
 moy vt trinitat^o cōmemoratio cōpleret: t sp̄s
 inq̄t dei ferebat sup̄ aqs. p̄inde vt volet vnus
 q̄sq̄ accipiat: qd ita p̄fundū ē vt ad exercitati
 onē legentiū a fidei regla nō ab errātes: plu
 res possit gnare s̄ntas: dū tñ angelos sc̄tōs in
 s̄blimib^o celi sedib^o: nō qdē dō coetnos: s̄ tñ d
 sua sempit̄na t v̄a felicitate securos t certos
 esse nēo abigat. Ad q̄z societate p̄tinere puu
 los suos dñs docens: nō solū illō ait. Erūt cō
 les āgelōi: v̄z ipi q̄ angli q̄ p̄tēplatōe fructē
 oñdit vbi ait. Videte ne p̄dēnat: vnū ex pusil
 lis istis: dico ei vob: qz āgelōi eoz sp̄vidēt: faciē
 p̄ris mei q̄ i celis est. La. XXXIII.
 Ecce at q̄sdā āgelos: t i hui^o mūdi
 p̄ ima detrusos: q̄ eis velur carcer ē vsq̄
 ad futurā i die iudicij v̄ltimā dānatio
 nē ap̄s petr^o aptissime oñdit dicens: q̄ de^o an
 gelis peccātib^o nō peccit: s̄ carcerib^o caligis i
 ferni detrudēs tradidit i iudicio puniēdos re
 seruari. In h̄os q̄ t illos deū vel p̄scia v̄l ope
 diuisisse q̄s dubiter: illosq̄ lucē merito appella
 ri q̄s p̄tradicat. Qñ qdē nos adhuc i fide viuē
 tes: t eoz eq̄litate adhuc sperātes v̄tq̄ nō dū
 tenentes: iā lux dicti ab ap̄lo sum^o: f̄uisio ei
 inq̄t aliqñ tenebre: nūc at lux in dño. Itō v̄do
 desertores tenebras aptissime nūcupari: p̄fe
 cto aduertit q̄ peiores eē eos hoib^o i fidelib^o
 siue itelligit siue credūt. Quapropt̄ et si alia
 lux i isto hui^o libri loco itelligenda est: vbi legi
 mus Dixit de^o fiat lux: t alie tenebre significa
 te sūt i eo q̄ sc̄ptū ē. Diuisit de^o in lucē t tene
 bras: nos tñ has duas angelicas societates:
 vnā fruente deo: alterā tumentē sup̄bie typo:
 vnā cui d̄: Adorate eū oēs āgelōi ei^o: aliā c̄ p̄n
 cept d̄c. Hec oia tibi dabo si p̄strat^o adoraue
 ris me. Tñā d̄i sancto amore flagrantē: aliaz
 pp̄rie celsitudis i mūdo amore fumātes: t qm̄
 sic scriptū ē. De^o sup̄bis resistit: hūilib^o at dat
 grām. Illā in celis celoz bitantē: istā i de deie
 ctā i h̄ i s̄mo aereo celo tumstūatez. Illā illūi
 nola pietate trāq̄llā: istā tenebrosos cupiditaz
 tib^o turbulentā. Illā d̄i nutu clement^o s̄bueniē
 tez iuste v̄lciscentē: istā suo fastu dñandi t no
 cendi libidie exestuātes. Illā vt q̄rū vult psu
 lat d̄i bonitat^o m̄strā: istā ne q̄rū vult noccat
 d̄i p̄tate frenatā. Illā huic illudentē: vt nolēs
 A 2

csi. 2.
 o. 24.
 s̄. 118.
 s̄. 33.
 Job. 16.
 Cor. 13.
 Gen. 1.
 idem.
 Job. 8.
 Gen. 1.

Ps. 103.
 Gen. 1.
 Ibidem.
 Abat. 22.
 Abat. 18.
 2. Pe. 2.
 Eph. 5.
 Gen. 1.
 Ps. 96.
 Abat. 4.
 Jaco. 4.
 1. Pe. 5.

Liber

psit psecutorib⁹ suis: hanc illi iudicē cū pegrion
colligit suos. Nos ḡ has duas societates āgeli
cas in se dispes atq; p rarias: vna τ nā bonā τ
volūtate rectā: aliā vō nā bonā ḡ volūtate pu
faz: alijs maifestio: ab⁹ diuiaz scpturay testimo
nijs declaratas: qđ etiā i hoc libro cui nomē ē ge
nesis. lucis tenebrarūq; vocabul significatas
exultauim⁹. etiā si aliud sensu h loco forte q
scpsit. nō ē inutilis obscuritas h⁹ ptractata sine
q; τ si volūtate auctoris libri h⁹ idagare nequi
mus. a reglā tñ fidei q p alias eiusdē auctozita
tis sacō sras sat. fidelib⁹ nota ē: nō aberrauim⁹
Et si em corpalia h cōmēozata sūt opa di habēt
pculdubio nōnullā similitudinē: spiritaliū fm
q die apls. Qes em vos filij lucē est. τ filij diei
nā sum⁹ nocti neq; tenebray. Si aut h sensit et
ille q scpsit ad pfectioē disputatōis sine nra p
uenit intēio: vt hō dei tā eximie diuineq; sapie
imo p eū spūs dei i cōmēozadis opib⁹ di que
oia sexto die dicē eē pfecta nullo mō āgelos pter
misse credat. siue in pncipio: q; pmo fec. siue
qđ pueniēti⁹ intelligit in pncipio: q; i vbo vni
gēito fec. scptū sit. In pncipio fec de⁹ celū τ ter
rā. qđ⁹ noib⁹ vris est significata creatura: vl spi
ritual⁹ τ corpāl qđ est credibili⁹. vel magne due
mūdi pres. qđ⁹ oia q creata sunt p rinent. vt p
mit⁹ eā totā pponeret ac deide pres ei⁹ fm my
sticū diez numez exequeret. L. XXXIII.
q. Elāq; nōnulli putauerit aquay noie signi
ficatos qđāmō plos āgeloz. τ h eē qđ di
ctū est. Fiat firmamētū in aquā τ aquā. vt sup
firmamētū āgeli intelligit. i: fra vō vel aq iste
visibiles: vel maloz āgeloz multitudo: vl oim
hoim gētes. qđ si ita ē. nō illic appet vbi facti sūt
āgeli. ḡ vbi discreti. qđ sūt τ aq. qđ puerilissime
atq; ipie vanitat. ē. negēt qđē factas a deo qm
nūq; scptū est. dixit de⁹ fiat aq. Qđ pnt sili va
nitate oriaz de terra dicere. nūq; em legitur.
dixit de⁹ fiat terra. Sz inq; unt scptū ē. In pnci
pio fec de⁹ celū τ frā. illic ḡ τ aq intelligēda ē vno
em noie vtrūq; cōprehēsum ē. Itā ipi⁹ est mare
sic i ps. legif. Et ipse fecit illud. τ aridā. i. frā ma
nus ei⁹ sinxerit. ḡ hi q in noie aqrū q sup celos sūt
āgelos itelligi volūt: ponderib⁹ elemētoz mo
uent. τ iō nō putāt aq; fluidā gūemq; naturay
i supiorib⁹ mōi locis potuisse pstitui. q fm rōes
suas. si ipi hoiez facere potuissēt si ei pituitā qđ
greci phlegma dūt: τ tāq; in elemēt. corpis nri a
quay vicē obrinet. in capite ponerēt. Ibi em se
des est phlegmat. fm dei op⁹ vtiq; aptissime.
fm istoꝝ aut plecturā tā absurde: vt si h nescire
mus. τ i hoc libro sūt scptū eēt. q de⁹ hūozē flui
dum τ frigidū ac p hoc grauē in supioꝝ oibus
ceteris hūani corpis pte posuerit. isti trutina

f. thessa. 5

Gen. 1.

Gen. 1.

Ps. 24.
Ps. 148.

tores elemētoꝝ neq; crederēt Et si auctozita
ti eiusdē scpturē subditi essent. aliqd aliud ex h
intelligēdū esse cēserent Sed qm si diligenter
singla scrutemur atq; tractem⁹. q in illo diuio
libro de pstitutōe mūdi scpta sunt. τ multa dicē
da. τ a pposito instituti opis lōge digredidū
est. Itaq; de duab⁹ istis diuersis in se atq; p rarijs
societatib⁹ āgeloz. in qbus sūt qđā exordia
duay etiā in reb⁹ hūanis ciuitatū. de qđ⁹ deim
ceps dicere institui. qm sams eē visū est dispu
tauim⁹: hūc q; libru aliqñ claudamus

Explicitus est liber vndecimus:

Incipiunt capla libri duodecimi.

- i De vna bonoz malozq; āgeloz natura
- ii Nullā eēntiā deo eē p rariā. q; ab eo q sū
me ē τ sp ē. h totū vid: diuisū eē qđ nō ē
- iii De inimicis dei nō per naturā ḡ p rariā
volūtate q cū ipis nocet bōe vtiq; na
ture nocet. q; vitū si nō nocet nō est
- iiii De natura irrōnaliū aut vita carentiū q
in suo genere atq; ordine ab vniuersi
tatis decore non discrepat.
- v In omni natura specie ac modo lauda
bilis sit creator.
- vi Que cā sit britudinis angeloz bonoz
τ q cā sit miserie angeloz maloz.
- vii Causam efficientem male voluntatis nō
esse querendam.
- viii De amore puerlo q volūtas ab icōstura
bili bono ad bonū mutabile deficit
- ix An scit angeli quem hnt creatorē nature
eundem habeāt bone voluntatis au
ctozē per spūscm in eius caritate dif
fusa sp fuisse existimant.
- x De falsitate ei⁹ bystorie q multa milia an
norum pteritis tempib⁹ ascribit
- xi De his q hunc qđēz mūdu nō sempiter
nū putāt. ḡ aut inūerabiles: aut cun
dem vniū certa pclusionē seculoz sp
nasci τ resolui opinant.
- xii Quid rīdēdū sit h⁹ q p mā pditionē ho
minis tardā esse causant.
- xiii De reuolutōe scloꝝ qđ⁹ certo sine pclusio
vniūsa sp in eūdē ordine eandēq; spe
ciē reditura qđā pbi credi derūt.
- xiiii De tpali pditionē generis hūani. quā de
nec nouo ptilio pstituerit. nec mutabi
li voluntate.
- xv An vt de⁹ sp etiā dñs fuisse sp itelligatur
credendū sit creaturā q nūq; defuis
se cui dñare. τ quō dicat sp creatum
qđ dici nō pōt coeternum.
- xvi Quō intelligendū sit pmissa hōi a deo vi
ta eterna aut tpa eterna.